

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

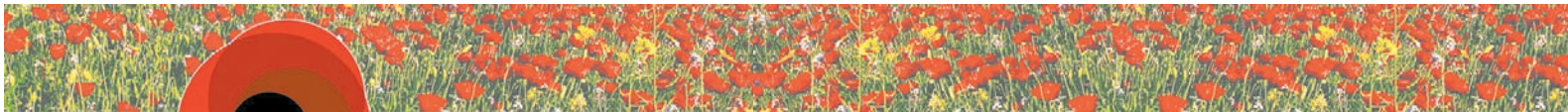
№ 18 (785)

4 – 8 травня
2015 року

www.krula.com.ua

e-mail:krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс –
22242

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

У Бродах відкрито Алею Слави загиблих військових льотчиків

2 стор.

“Два метра доброти” – таким он был...

7 стор.

Ніхто не забутий

8 стор.

Іл-76 в Непалі: що сталося насправді?

За останній тиждень топ-новиною українського медійного простору стала операція щодо евакуації громадян з постраждалого від землетрусу Непалу. Місія, яка мала гуманітарну та, чого вже приховувати, – іміджеву мету, перетворилася на об'єкт глузування та обурення.

Здавалося б, все правильно: співгромадян необхідно вивозити з небезпечного району. Трохи запізно, без чітко вивіреної схеми дій від МЗС, з незрозумілим та необгрунтованим складом делегації, але в ніч з 29 на 30 квітня літак Іл-76 Повітряних Сил Збройних Сил України вилетів до Делі.

Всупереч домислам, посадка в Індії була плановою. Адже, як і повідомляли організатори місії, – дозволу на переліт в Катманду, через низку бюрократичних та технічних процедур, борт буде очікувати саме в Делі. Неприємності розпо-

чалися на 7-й годині польоту.

Ситуацію коментує заступник командира 25-ї транспортної авіаційної бригади – начальник інженерно-авіаційної служби підполковник Валерій Калиниченко:

– Під час польоту, коли основну частину маршруту вже було подолано, відбулося самовільне падіння обертів 2-го лівого двигуна до рівня обертів польотного малого газу та падіння тиску пального на форсунках. Тобто, пального в двигун стало подаватися недостатньо для того, щоб він працював на повну потужність.

2 стор.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Іл-76 в Непалі: що сталося насправді?

Закінчення. Початок на 1 стор.

Бортовий технік змінив положення РУД (ручки керування двигунами), чим додав тяги, довівши її до 81% від норми. Отже, решта часу – 1 годину 30 хвилин літак летів на всіх чотирьох двигунах, один з яких мав слабшу тягу. Тобто, відмови двигуна не біло, було падіння його показників. До самої посадки силові установки працювали штатно в межах допусків.

– Міністерству оборони України закидають звинувачення про те, що відправили старий та неперевірений літак. Що скажете?

– Таке можуть казати лише дуже далекі від авіації люди. Жоден літак не може отримати дозволу на виліт, якщо він не пройшов всі належні перевірки, допуски та інше. Кожна деталь літака має свої часові дозволи, і кожна заміна та перевірка будь-якого вузла проходить вчасно. Якщо хоч щось викликає занепокоєння, то борт залишається на базі. А найголовніше те, що Іл-76, який був відряджений в Непал, в грудні 2013 року пройшов капітальний ремонт на Миколаївському авіаційному заводі та має гарантійний термін – 2 роки, і він ще не вийшов. Ремонтом паливної автоматики займалося підприємство "Мотор" в Луцьку в лютому 2015 року, і вони теж надали дворічну гарантію.

– Тобто, якщо така поломка сталася б в Україні, то це були б проблеми авіазаводу?

– Саме так. Вони за державний коштом відремонтували літак, надали гарантію справності на 2 роки. В Україні ми б викликали групу представників заводу, і вони б надавали гарантійний ремонт. В тій же ситуації, що склалася в Індії, фахівці заводу могли лише надавати консультації на відстані.

Після посадки в аеропорту Делі бортовий технік відрепарував нам про несправність, і ми негайно розпочали ці консультації. Головним "підозрюваним" у виникненні цієї ситуації одразу став насос-регулятор НР-30 КП. Але, щоб бути стовідсотково впевненими в цьому, технікам було запропоновано перевірити фільтр тонкого очищення, виконати несправний запуск двигуна, щоб перевірити герметичність колектора, вивести двигун на невеликій оберті в режимі малого газу. Випробування показали, що все працювало штатно, окрім роботи на підвищених

обертах. Таким чином первинний "діагноз" було підтверджено.

Одразу ж до відправки в Непал підготували три агрегати: насос-регулятор НР-30КП, елемент паливного механізму ИМТ-3 та датчик обертів ДПО-30КП.

Всі вони були зняті з резервного законсервованого двигуна, який в березні цього року успішно пройшов перевірку.

– Скільки часу витратили на це?

– В той же день – 30 квітня, ці деталі були літаком відправлені в Бориспіль. І ми б того ж дня "замитнили" їх для відправки, але працівники Митної служби в аеропорту "Бориспіль" відмовили нам, мотивуючи "скороченим робочим днем", адже попереду були святкові вихідні. Тому здати вантаж в багажне відділення як диппошту, після узгоджень та клопотань з МЗС, вдалося лише опівдні 1 травня. Рейс на Делі летів через Туреччину, тому час додатково було витрачено на перевантаження. Тобто всю добу 2 травня за частини прямували до пункту призначення. Вранці 3-го вони вже прибули в аеропорт, але через деяку неузгодженість на місці просто піддоби пролежали в очікуванні дозволу на видачу.

Я так детально про це розповідаю, бо безліч нарікань з боку делегації було на те, що ми нічого не робимо. Це не так. Зі свого боку ми спрацювали так оперативно, як було можливо в цій ситуації. Неймовірний тиск чинився і на екіпаж, і на нас. Журналісти-новинники та диспувачі Фейсбуку перекручували

факти та поливали брудом на повну силу. Але жоден не жадав коментарів від фахівців.

– Тобто, з України в Делі було відправлено три різні справні деталі (основна та дві додаткові)? Чому ж після їх встановлення було повідомлено про те, що вони несправні?

– Агрегати потрапили до техніків літака лише під вечір 3 травня, і хлопці одразу почали їх заміну. Але результату це не дало. Треба зазначити, що роботи велися вночі, на жарі, під тиском керівників делегації та наглядом журналістів. Нервова обстановка та брак часу – ось головні причини невдачі тієї доби. Роботи було призупинено о 2-й годині ночі. А вже 4 травня, після додаткових консультацій, старший бортовий технік виконав необхідні регулювання. І все запрацювало.

– Скільки техніків виконували ці роботи?

– Троє. Бортовий технік, старший технік супроводу і технік з авіаційного обладнання. Це при тому, що такі роботи надто важко виконати в умовах "чужого" аеродрому. Вони зробили все професійно та чітко, до них немає жодних претензій.

– Коли літак був готовий до вильоту?

– Розумієте, авіаційна техніка потребує безлічі перевірок, навіть, якщо вже ясно, що все працює. Тому екіпаж провів всі процедури, запустив двигуни і ввечері був готовий до вильоту. Після цього вже по новому колу пішли отримання дозволів на переліт, проходження контролю.

Тепер, після повернення в Україну, будуть зняті всі показники об'єктивного контролю, створена комісія. Адже ситуація складна, до того ж, набула розголосу і навіть вплинула на імідж країни. Тому в наших спільних інтересах провести розслідування, щоб закрити тему "непрофесійності" дій військових льотчиків. Ще раз повторюю: все, що залежало від авіаторів, було зроблено.

Хвиля громадського обурення, що піднялася під час цієї невдалої рятувальної операції, болюче зачепила військових авіаторів. Ми спеціально не розглядали фінансову, морально-етичну та інші складові цієї місії, адже вони і так яскраво висвітлювались протягом тижня в усіх українських ЗМІ. Сподіваємось, що вітчизняні журналісти справедливо оцінять дії військових та розберуться, хто винен та чому сталося таке "катманду".

А тим часом, український Іл-76 здійснив переліт в Непал. Далі літак мав повернутися в Делі для дозаправки, а потім перелетіти в Баку, де планувалась ночівля. Але, як кажуть в народі, "зірки не зійшлися" – під час приземлення в індійському аеропорту лопнув пневматик шасі на одному з двадцяти коліс літака. Тому, окрім планової заправки, пасажирів очікувало й закінчення ремонту колеса. Саме тоді в мережі з'явилися фото українців, що рядочками розглядали на бетоні делійського аеродрому. Як потім пояснювали члени делегації, це не був акт якогось приниження наших громадян, просто в аеропорту Делі не знайшлося транзитного терміналу, де б українці змогли перечекати до зльоту. Головне, що люди, які і так були виснажені очікуванням перельоту, сприймали все з гумором та досить філософськи. Вже в Борисполі пасажири казали, що попри певні труднощі, це був цікавий досвід, пригода, яка запам'ятається на все життя.

– Під час посадки ми нічого особливого не відчули, навіть аплодували екіпажу за м'яке приземлення, – розповідає пасажирка літака Юлія. – Потім вже дізналися про проблеми з колесом. А чекати за цей тиждень ми вже звикли. Хтось просто приліг відпочити, хтось медитував, деякі намагалися розглядати, що робить екіпаж. Я туди не лізла, бо і так зрозуміло, що льотчики виснажені не менше за нас. Вони робили свою роботу в тому темпі, в якому це було можливо. За це і дякуємо!

– Пневматики шасі для такого потужного транспортного літака досить надійні, але подібні моменти є нормальним епізодом експлуатації Іл-76, – згодом пояснив бортовий технік. – Злітно-посадкова смуга в Катманду під час землетрусу зазнала певних ушкоджень, тому є ймовірність, що ми трохи пошкодили колесо під час пробігу, а вже в Делі гума не витримала. В нас були запасні колеса, і екіпаж виконав все, що необхідно в такому випадку. Час було зягнучо це й через працівників аеропорту – це виявилось досить не привітне місце, але то дріб'язок.

Отже, всі перельоти позаду, і військово-транспортний літак Іл-76 о 4-й годині ранку здійснив посадку у військовому секторі АП "Бориспіль". Зустрічати борт приїхали журналісти, представники дипломатичних місій, ДСНС, медики та військові. Прибули пройшли паспортний та митний контроль, що досить оперативно був організований поруч з літаком. Потім відбулася поїмненна реєстрація, коли люди змогли висловити побажання щодо кінцевого пункту призначення. Частина автобусів вирушила на залізничний вокзал, хтось поїхав до готелів, інші роз'їхались Києвом. В цей час короткий брифінг з представниками ЗМІ провів командир екіпажу полковник Олександр Пахольченко. Стомлений льотчик запевнив, що нічого незвичайного та неординарного щодо технічного стану літака не сталося, а екіпаж та інженерні служби в Україні спрацювали правильно і злагоджено. "Деталь була того самого типу, що потрібно, але вона потребувала регулювання... Авіаційний двигун – це дуже складна система, і регулювання насоса-регулятора має відбуватися в лабораторних умовах. Лабораторні умови – це був аеропорт Делі, з температурою повітря +43°C під крилом літака", – розповів він.

Місію щодо евакуації українців з Непалу можна вважати здійсненою. Завдання, що ставилося, – виконано, постраждалих немає. А ось певні висновки з цієї історії мають зробити всі учасники рятувального вояжу. І ми, прості українці, ще раз маємо зрозуміти, що поширення неперевіреної інформації та істерії роз'єднує нас та робить слабкими й беззахисними перед більш серйозними загрозами.

Марина Добровольська.
"Крила України".

У Бродах відкрито Алею Слави загиблих військових льотчиків

У місті Броди Львівської області в авіаційній військовій частині Збройних Сил України вшанували пам'ять військових льотчиків, які рік тому загинули на Донеччині, захищаючи незалежність та територіальну цілісність України.

2 травня та 24 червня 2014 року бродівська авіаційна бригада втратила своїх кращих офіцерів. Молодими життями, захищаючи Вітчизну, пожертвували мужні патріоти рідної землі – підполковники Руслан Плоходько, Олександр Сабада, Сергій Руденко, Андрій Белкін, майори Микола Топчій і Руслан Мазунов та капітани Ігор Грішин і Дмитро Шингур.

Журнал "Авиация и Время" можна передплатити в будь-якому поштовому відділенні України за "Каталогом видань України"

ПЕРЕДПЛАТА-ВЕСЬ РІК!

Докладно про різні літальні апарати, авіація у світових війнах та локальних конфліктах, новітні авіаційні тенденції, креслення авіаекзотика та інше

Деякі з раніш виданих журналів та іншу нашу продукцію Ви можете придбати звернувшись до редакції

www.aviation-time.kiev.ua а/с-166, Київ, 03062, Україна.
тел./факс: (044) 454-30-47 e-mail: info@aviation-time.kiev.ua

Індекс 22792

Зі скорботними словами до присутніх звернувся начальник армійської авіації Командування Сухопутних військ Збройних Сил

України генерал-майор Валентин Пістряга, командир бригади полковник Ігор Яременко, перший заступник голови Львівської облас-

ної державної адміністрації Ростислав Замлинський.

Військовослужбовці бригади відкрили стели Алеї Слави, вкриті парашутами. Отець Богдан Вихор освятив комплекс і окропив його свяченою водою, а рідні та близькі загиблих льотчиків поклали гірлянди та квіти до меморіального знаку.

– За рік бойових дій на Донбасі армійська авіація втратила 14 авіаторів, 8 з яких – саме з бродівської бригади, – зазначив генерал-майор Валентин Пістряга. – Війна для цієї військової частини розпочалася 2 травня минулого року, коли сталися перші важкі втрати. Військовослужбовці бригади за допомогою спонсорів зробили величезну роботу, щоб до річниці загибелі своїх побратимів відкрити Алею Слави. Цей меморіал увіковічить пам'ять сучасних борців за незалежність нашої держави і виховуватиме справжніх патріотів.

www.mil.gov.ua

“Україна наполегливо вимагає повного виконання Мінських домовленостей усіма їх підписантами”

Президент Петро Порошенко провів зустріч з українськими представниками у робочих підгрупах Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, Володимиром Горбуліним, Євгеном Марчуком, Іриною Геращенко та Ігорем Веремієм.

Глава держави наголосив, що починається новий етап функціонування Тристоронньої контактної групи. Після консультацій було прийняте рішення делегувати в робочі підгрупи досвідчених українських політиків. У всіх робочих підгрупах координацію забезпечують представники ОБСЄ або міжнародних організацій. Структура робочих підгруп має відповідати структурам Тристоронньої контактної групи. “Жодних переглядів Мінських домовленостей ні українська сторона, ні наші міжнародні партнери не допускають. Наполегливо вимагаємо від підписантів Мінських домовленостей, в першу чергу, від Російської Федерації вичерпних заходів, щоб Мінські домовленості були виконані в повному обсязі, – наголосив Президент. – Критично важливим є дотримання під час переговорів послідовності й кроків з врегулювання ситуації на Донбасі, результатом якого має стати повна деескалація конфлікту. Першим ключовим пунктом і комплексом заходів з виконання Мінських угод є забезпечення всеохоплюючого припинення вогню, яке має бути верифіковано та підтверджено представниками ОБСЄ”.

Петро Порошенко зазначив, що напередодні 9 травня підтримувани Росією бойовики повертають до буферної зони техніку, яку вони ніби-

то раніше вивели. “Пояснення не витримують жодної критики: вони нібито готуються до параду, готують навчання, проводять бойові тренування. Домовленості треба виконувати, а всю техніку протягом лічених годин треба вивести”, – підкреслив він.

Третя ключова позиція стосується безумовного звільнення всіх заручників. За словами Президента, бойовики гальмують цей процес, послаблюючи на очікування робочої групи чи відсутність точних даних стосовно кількості заручників. “Ця позиція не може бути прийнятною для нас і для світу. Мінські домовленості чітко передбачають терміни виконання та чіткий принцип “всіх на всіх”, – наголосив Глава держави. Він також підкреслив, що Росія має звільнити всіх незаконно утримуваних на своїй території.

Робочі підгрупи розподілені за пріоритетами. Зокрема, підгрупа з безпечних питань має узгодити і сприяти реалізації заходів з припинення вогню. “Українська сторона розробила, погодила з ОБСЄ та представниками “Нормандського формату”, що ми готові далі йти в забезпеченні припинення вогню та відведен-

ня важкої техніки”, – повідомив Президент. При цьому він додав, що має бути відповідність Мінським домовленостям всіх умов, кордонів і ліній, а також ефективний контроль за цим з боку ОБСЄ.

Також безпекова підгрупа має обговорити модальність розгортання на території України комбінованої місії з цивільним та військовим компонентом під егідою ООН та ЄС. Під час останніх переговорів в “Нормандському форматі” російська сторона наголосила, що не заперечує проти розгортання в Україні миротворчої місії. За словами Петра Порошенка, миротворча місія не має підміняти або відміняти Мінські документи, а має працювати паралельно з діяльністю ОБСЄ.

Підгрупа з політичних питань має допомогти в якісній підготовці місцевих виборів, які мають бути проведені у відповідності до українського законодавства та до вимог ОБСЄ. Так, має бути забезпечено діяльність політичних партій, принцип змагальності учасників політичного процесу, роззброєння незаконних збройних формувань, відновлення діяльності українських ЗМІ, повернення представників ЦВК та

формування місцевих комісій, роботу міжнародних спостерігачів. “І треба припинити розмови, що вже були вибори. Ніяких виборів у них там не було. Якраз проведення фейкових виборів 2 листопада загально ситуацію в глухий кут і фактично зруйнувало виконання перших двох Мінських документів”, – підкреслив Президент.

Підгрупа з гуманітарних питань має сприяти невідкладному звільненню всіх заручників. “Окреме питання логістики, зберігання та ефективного розповсюдження гуманітарної допомоги в постраждалих районах Донбасу”, – відзначив Глава держави. Це стосується української та міжнародної гуманітарної допомоги. Також має бути забезпечено, щоб так звані російські гуманітарні конвої потрапляли в країну через контрольовану ділянку кордону з дотриманням міжнародних процедур.

Підгрупа з соціально-економічних питань має займатися економічною відбудовою Донбасу.

Глава держави наголосив, що тематичні підгрупи не ухвалюють жодних підсумкових зобов’язуючих документів, бо це є суто компетенцією Тристоронньої контактної групи. “Ні тематичні підгрупи, ні Тристороння контактна група не обговорюють питання, які виходять за рамки Мінських домовленостей”, – підкреслив Президент.

Він додав, що поставлені завдання є непростими. “Але я переконаний, правда – з нами, весь світ з нами. Врешті-решт, правда перемає”, – наголосив Петро Порошенко.

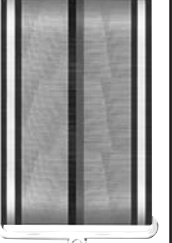
У зустрічі також взяв участь Представник України у Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, Президент України у 1994-2005 роках Леонід Кучма.

Прес-служба Президента України.

“70 років Перемоги над нацизмом”

Указом Президента України встановлено відзнаку – ювілейну медаль “70 років Перемоги над нацизмом”. Її впроваджено на відзначення 70-ї річниці Перемоги над нацизмом, вшанування подвигу, мужності та самовідданості борців проти нацизму, за свободу і незалежність Вітчизни.

Ювілейною медаллю відзначаються учасники бойових дій та інваліди війни, які брали участь у бойових діях, обороні, партизан-

ському, підпільному русі проти нацистської Німеччини та її союзників у роки Другої світової війни. Також можуть бути відзначені колишні неповнолітні в’язні концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, створених нацистською Німеччиною та її союзниками в період Другої світової війни, а також діти, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків.

Відзнакою можуть бути нагороджені як громадяни України, так і іноземці, котрі брали участь у бойових діях проти нацистської Німеччини під час Другої світової війни, на підставі відповідних документів.

НОВИНИ ОПК

Олександр Турчинов: “Відновлюючи ВПК, ми змушені спиратись винятково на власні сили”

Вітчизняний виробник сьогодні забезпечує основні потреби української армії у військовій техніці та зброї. Про це повідомив Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов журналістам після відвідання Житомирського бронетанкового заводу.

“Сьогодні, відновлюючи військовий потенціал країни, ми змушені спиратись винятково на власні сили. Військово-промисловий комплекс – це рушійна сила нашої економіки, і організація виробництва на усіх підприємствах ВПК сьогодні фактично забезпечує наші Збройні Сили та Національну гвардію необхідною зброєю і технікою”, – наголосив він.

Олександр Турчинов зауважив, що Житомирський бронетанковий завод зараз працює на повну потужність. Так, за його словами, підприємство виробляє БМП, БТРи, ремонтують пошкоджену на фронті бойову техніку, а також “налагодило випуск бойового модуля, який може бути поставлений на різні моделі бойових машин”. “Цей модуль має 30-міліметрову пушку, кулемет, АГС та дві пускові установки ракет типу “Стугна”, – констатував Секретар РНБО.

Крім того, Олександр Турчинов відзначив, що сьогодні Україна змушена розраховувати винятково на власні сили, тому що активного зрушення у військово-технічній співпраці зі стратегічними партнерами поки немає. “Саме тому такі підприємства сьогодні створюють бойовий потенціал для наших Збройних Сил”, – наголосив він.

АВІАБУДУВАННЯ

Азійський прорив “Антонова”

З 5 по 8 травня у турецькому Стамбулі відбулась одна з найбільших міжнародних виставок озброєнь IDEF 2015. Виходячи з тематики цієї події, ДП “Антонов” представив низку сучасних і перспективних програм у сегментах транспортних літаків та літаків спеціального призначення. Серед продукції, представленої українськими авіабудівниками на виставці, зокрема й новий транспортний літак Ан-178, який 7 травня здійснив свій перший випробувальний політ.

Новий рамповий транспортний літак Ан-178, створений з врахуванням вимог як комерційних авіакомпаній, так і запитів військових експлуатантів авіатехніки, здатний виконувати широкий спектр завдань. Він призначений для перевезення різноманітних вантажів “у навал”, усіх пакетованих вантажів (в авіаційних і універсальних (морських) контейнерах, на вантажних піддонах), а також легкої самохідної і несамохідної техніки. Крім того, Ан-178 може бути ефективно використаний в умовах надзвичайних ситуацій для доставки хворих і поранених. Військовий варіант Ан-178 матиме такі необхідні характеристики, як можливість базування на невідготовлених аеродромах, автономність, високу надійність та бойову живучість.

Як свідчить багаторічний досвід роботи ДП “Антонов”, Ан-178 є оптимальним у своїй транспортній категорії літаком. Він створений завдяки використанню ве-

ликого інтелектуального і технологічного потенціалу, накопиченого під час робіт над створенням літаків родини Ан-148 і Ан-158. Вони експлуатуються авіаперевізниками чотирьох країн світу, у широкому спектрі погодних і кліматичних умов. Ці літаки однаково добре працюють як із ЗПС кращих аеропортів Європи, так і з ґрунтових смуг. Проведені іспити довели, що літаки сімейства можуть базуватися на високогірних аеродромах, розташованих на висоті 4000 м над рівнем моря. На виставці IDEF-2015 увазі відвідувачів були представлені також Ан-148-100ЕМ, а також перспективні варіанти літака морського патрулювання.

Слід також додати, що складання українських літаків незабаром можуть налагодити і в Саудівській Аравії. З такою ініціативою, зокрема, виступив принц країни Турки бін Сауд бін Мухаммед Аль-Сауд, який також є президентом Науко-

во-технічного центру імені короля Абдулазіза. Під час переговорів з представниками Уряду нашої країни він попросив українську сторону розглянути можливість відкриття спільного виробництва літаків “Антонов” у своїй країні, а також зазначив про готовність залучити багатомільйонні інвестиції для реалізації цього проекту. Принц Саудівської Аравії також повідомив про зацікавленість у співпраці з Україною і в космічній галузі. Цілком можливо, що така пропозиція зустрінє розуміння і схвалення в нашій країні.

Наразі розглядається питання щодо складання у Саудівській Аравії, де, до речі, вже розпочато будівництво нового авіаційного заводу, літака Ан-132. Його “антоновці” планують упродовж року-півтора розробити і запустити у виробництво на базі надійного і перевіреного часом транспортника Ан-32.

Андрій Яцик. “Крила України”.

Легендарний льотчик генерал-лейтенант Василь Нікіфоров став повним кавалером ордена Богдана Хмельницького (посмертно)

В Одесі командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-полковник Юрій Байдак під час зібрання особового складу Повітряного командування "Південь" оголосив про нагородження колишнього заступника командувача з авіації – начальника авіації Командування ПС ЗС України генерал-лейтенанта Василя Нікіфорова орденом Богдана Хмельницького 1 ступеня (посмертно).

цього року важка хвороба забрала життя цього воїна – справжньої легенди української авіації. Тож почесну нагороду командувач Повітряних Сил Збройних Сил України в присутності членів сім'ї передав дружині Василя Семеновича – Ользі Іванівні Нікіфоровій.

– Генерал-лейтенант Василь Нікіфоров прожив яскраве та насичене життя, віддавши усього себе служінню Батьківщині, авіації, – зазначив генерал-полковник Юрій Байдак. – Його внесок у підготовку сучасного льотного, штурманського, інженерно-технічного складу Повітряних Сил, підтримання та підвищення рівня боєздатності та боєготовності частин

і підрозділів просто неоціненний.

Отримуючи нагороду, Ольга Нікіфорова подякувала усім військовим за підтримку та допомогу у нелегкі для її сім'ї часи. Генерал-лейтенант Василь Нікіфоров став першим та, поки що, єдиним представником Повітряних Сил Збройних Сил України – повним кавалером ордена Богдана Хмельницького.

Учасники зібрання вшанували пам'ять легендарного льотчика хвилиною мовчання.

Під час заходу генерал-полковник Юрій Байдак також повідомив, що за ініціативою особового складу Повітряних Сил розпочато підготовку документів про присво-

ення одному з вітчизняних літаків Су-27 імені Василя Нікіфорова.

www.mil.gov.ua

Фото Олександра Свентицького.

Згідно з Указом Президента України, цю нагороду генерал-лейтенант Василь Нікіфоров отримав за особисту мужність та героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі, високопрофесійне виконання службового обов'язку.

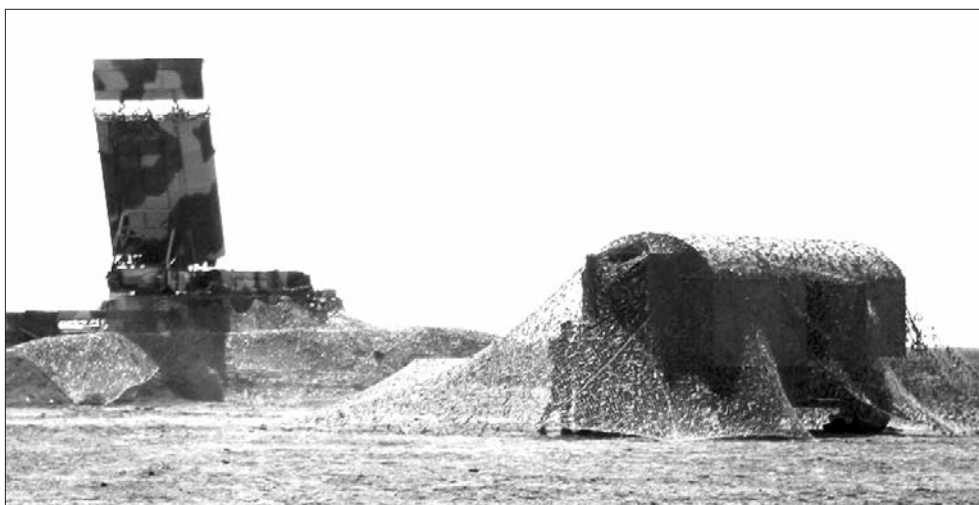
На жаль, на початку березня

ДЕНЬ ЧАСТИНИ

55-та річниця – на бойових позиціях

Дивізіони зенітного ракетного полку з Хмельниччини зустрічають 55-ту річницю від дня заснування частини на бойових позиціях. До ювілею дислокованого на Хмельниччині зенітного ракетного полку його командування влаштувало у частині День відкритих дверей. На урочисте шикування "вартів неба" запросили ветеранів-зенітників, представників громадськості, місцевої влади і духовенства.

– Гучного святкування ми не планували, адже усі зенітні ракетні дивізіони знаходяться поза межами пункту постійної дислокації, несуть бойове чергування щодо охорони та оборони важливих об'єктів держави, – розповів заступник командира полку по роботі з особовим складом майор Юрій Стасюк. – Наші підрозділи прикривають від удару з повітря об'єкти інфраструктури та беруть участь в проведенні антитерористичної операції. В зоні АТО зенітні ракетні комплекси нашого полку захищають українські війська від повітряного нападу та

"полюють" на безпілотні літальні апарати бойовиків.

Озброєння полку – зенітні ракетні комплекси "Бук М1". "Вартові неба" володіють ними з 1985 року. За цей час зенітники неодноразово брали участь у навчаннях з бойовою стрільбою і отримували високі оцінки.

На своїх тимчасових бойових позиціях

військові у день ювілею частини проведуть урочисті шикування. Також вшанують пам'ять загиблих однополчан – двоє військовослужбовців полку віддали життя за Україну під час боротьби з російсько-терористичними військами.

Владислав Назаркевич.
"Крила України".

ПРИСЯГА

Молоді бійці поповнили ряди гвардійців

У стінах гвардійського ордена Червоної Зірки факультету військової підготовки імені Верховної Ради України Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" відбулися урочистості з нагоди складання Військової присяги військовослужбовцями строкової служби.

На заході були присутні представники від міської вла-

ди, командування факультету, батьки та рідні молодих воїнів.

– Мені приємно, що наш колектив поповнився молодими військовослужбовцями строкової служби, які були відібрані як найкращі. Я сподіваюся, що за певний час вони здобудуть усі необхідні вміння та навички, притаманні справжнім захисникам Вітчизни, – зазначив у своєму виступі начальник факультету військової підготовки полковник Олександр Серпухов.

Також до солдатів з напутнім словом звернувся представник духовенства, який окропив їх освяченою водою. Наприкінці заходу військовослужбовці пройшли урочистим маршем, після чого їх змогли поздоровити батьки.

Дмитро Чалий. м.Харків.

День охорони праці

Рівень травматизму військовослужбовців під час виконання робіт у військових частинах ПС ЗС України в першому кварталі 2015 року порівняно з аналогічним періодом минулого року (1 випадок) зріс у три рази. Таким чином складає 4 випадки, один з яких – смертельний.

У цілому за 2014 рік у Повітряних Силах мали місце 11 випадків травмування військовослужбовців під час виконання робіт. На щастя, випадків зі смертельними наслідками не було. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року (13 випадків) маємо тенденцію зниження травматизму під час виконання робіт.

Всесвітній день охорони праці, який у 2015 році проводиться під девізом: "Приєднуйтесь до формування превентивної культури охорони праці", теж мав свій відбиток на діяльності військових. З метою поліпшення роботи щодо профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Збройних Силах України у період з 27 по 30 квітня був проведений тиждень охорони праці на тему: "Безпека експлуатації обладнання та військової техніки – першочергове завдання під час підготовки військ".

Були здійснені перевірки стану охорони праці, виробничої санітарії та дотримання вимог безпеки при виконанні робіт у структурних підрозділах військових частин із складанням відповідних актів за їх результатами. Також проведено позачергові засідання комісії військових частин з питань попередження травматизму з метою планування, організації та проведення ефективних заходів профілактичного спрямування. Слід відмітити належну організацію роботи з охорони праці у військових частинах А1880, А1356, А1660 та А2656.

Збереження життя та здоров'я особового складу, створення належних умов служби і побуту військовослужбовців, від чого залежить бойова готовність, – є одним із основних обов'язків командирів усіх рівнів. Це підтвердилося під час виконання підрозділами бойових завдань за призначенням в зоні проведення АТО. Проблемним питанням у системі управління охороною праці із року в рік залишається виділення коштів для проведення ряду заходів у даній сфері.

Ярослава Марченко.
"Крила України".

Воїни-десантники готуються дати відсіч агресору

На загальновійськовому полігоні Високомобільних десантних військ Збройних Сил України, що на Житомирщині відбулись практичні випробування вогневої споруди ВС-1. Цю споруду зведено у рамках завдання керівництва держави із будівництва захищеної лінії в зоні розмежування воєн. Випробування мало на меті перевірити “живучість” фортифікації для підтвердження її розрахункових характеристик – можливості захистити військовослужбовців під час обстрілу із озброєння різного калібру.

За випробуванням спостерігали секретар РНБО Олександр Турчинов, Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко, Міністр оборони України Степан Полторак, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України генерал-полковник Віктор Муженко, командувач ВДВ ЗС України полковник Михайло Забродський, голова

Житомирської обласної державної адміністрації Сергій Машковський, керівники інших силових структур, військові експерти та будівельні підрядники.

Спочатку посадовці оглянули споруди, після чого відбулось їх практичне випробування – фортифікаційний комплекс протягом трьох годин обстрілювали з різних зразків озброєння. Варто зазначити, що після відповідного

узагальнення, доопрацювання деяких елементів дані типи ВС-1 будуть встановлені в опорних пунктах на визначених рубежах.

Удосконалюють свою майстерність і “крилаті піхотинці” із Дніпропетровщини. Так, особовий склад 25-ї окремої повітрянодесантної бригади, що безпосередньо залучений до участі в антитерористичній операції на території Донецької та Луганської облас-

тей, до автоматизму відпрацьовує свої бойові навички як в місці постійної дислокації, так і у визначених районах. Як приклад, проводяться заняття з питань протидії саморобним вибуховим пристроям, із тактичної, інженерної підготовки, а також проводять бойові навчальні стрільби з різних зразків озброєння. З метою збереження фізичної форми уже традицією стало в складі підрозділу щонеділі здійснювати марш-кидок зі зброєю не менш ніж на 6 км.

Руслан Лінник,
Андрій Толстогузов.
Фото авторів.

ПОЛЬОВИЙ ВИШКІЛ

Тренувалися діяти в бойових умовах

В розташування окремого полку зв'язку Повітряного командування “Захід” після польового виходу повернувся особовий склад і техніка польового вузла зв'язку. Впродовж двадцяти днів понад п'ятдесят зв'язківців на штатних радіостанціях тренувалися забезпечувати надійним зв'язком органи управління та військові частини.

– Наші фахівці виконали багатокілометровий марш, розгорнули табір, радіостанції та приступили до забезпечення зв'язком запасного командного пункту, – розповідає заступник начальника вузла зв'язку по роботі з особовим складом майор Олександр Сурков. – Також зв'язківці облаштували бліндажі, щілини, окопи. Організували охорону та оборону свого табору. В полі ми проводили інформування військовослужбовців, випустили декілька фотогазет. Тренувалися працювати, враховуючи всі реальні умови, в яких зараз несуть службу наші колеги в зоні проведення антитерористичної операції.

В поле вийшли штатні екіпажі радіостанцій. Половину з них складають жінки. Та ніяких преференцій для них під час навчання не передбачено.

– Всі наші військовослужбовці-жінки розуміють, що в реальних бойових умовах стать не має ніякого значення, тож тренуються і удосконалюють свої навички на рівні з усіма, – підкреслює майор Олександр Сурков, – в колективі кожен прагне виконати свою роботу якнайкраще.

Начальник польового вузла

зв'язку підполковник Сергій Рудь вже підбив підсумки польового виходу. Він зазначив, що усі екіпажі добре впоралися з бойовою роботою. Кращі результати з бойової підготовки показали начальник центру телекомунікацій майор Сергій Гунчик, старшина Ольга Чепіль та прапорщик Оксана Миколюк, офіцери відділення інформаційно-телекомунікаційної мережі капітан Віталій Гетьман, лейтенант В'ячеслав Більчук, екіпажі приймальних радіовузлів старший солдат Надія Фостяк, старший сержант Аліна Калінчук, старший солдат Наталя Жук. Також командування полку відзначило грамотні дії та рішення начальника штабу польового вузла зв'язку майора Олега Манченка та заступника начальника вузла з озброєння майора Євгена Оріхівського.

– Також під час польового виходу ми дійшли ще одного важливого висновку, – підсумовує майор Олександр Сурков, – колектив у нас високопрофесійний, здатний виконувати серйозні завдання.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.

АРМІЯ З НАРОДОМ

– Папа, папа, открий подарок! – маленький хлопчик із криворозського сиротинця притулюється до кремезного полковника, прохаючи відкрити скотч, що скріплював пакунок.

– Ну давай, поспостромо разом, – ледь стримуючи сльозу промовив малюку спантелечений Дмитро Макаревський, який вперше бачив хлопця. Він родом звідси і такі речі бере близько до серця. Як, зрештою, і його колеги з групи координації цивільно-військового співробітництва штабу АТО.

Цього дня військові завітали у дошкільний дитячий будинок “Гайок”, де живуть бідолашні, але дуже милі дітлахи: як здорові, так і з дуже серйозними захворюваннями. Тут усього 37 вихованців, а от персоналу – удвічі більше. Вони й зрозуміло – діти особливі, відповідно й увага за кожним має бути посиленою. Частина із них сюди перевели із Слов’янська, коли там точилися бої. Тому, власне, звичайний дитячий будинок де-факто став спеціалізованим, де виховуються, лікуються та проходять курс реабілітації різні діти.

Коли хтось до них приходив – це справжнє свято. Діти зовсім не обділені увагою, але спілкування з навколишнім світом, новими людьми не менш важливі. От і часто буває, що до відвідувачів звертаються, як до своїх батьків: “мама” чи “тато”. Шкода лише, що останнім часом значно поменшало випадків всиновлення малюків. Такі часи настали...

Допомогу у вигляді дитячих по-

дарунків діти отримали від однієї з християнських общин зі Сполучених Штатів Америки. Це спеціальні набори для дітей різного віку та статі.

– Допомога надійшла у наш регіон – Одесу, – каже представник фіскальної служби й, за сумісництвом, голова правління Центру сприяння бійцям АТО та вимушеним переселенцям “Одеса-мама” Олександр Токарчук, – але ми вирішили значну її частину направити дітям-сиротам Донецької та Луганської областей, які зараз їй більше потребують. Крім того, для військових АТО привезли продовольство у вигляді консервації та сучасні канцелярські меблі, бо є певні проблеми із збереженням документації та облаштуванням робочих місць управлінських ланок.

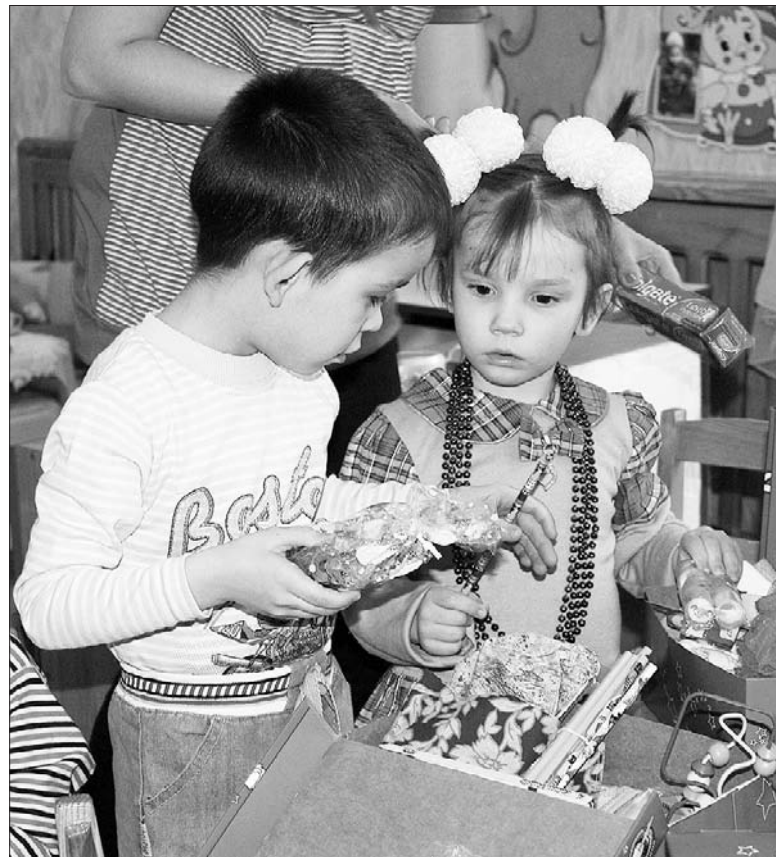
За діточок Олександр дуже ра-

дий. Каже, що отримав надзвичайно великий позитивний заряд енергії від побаченого і обов’язково привезе його назад – в Одесу для звершення нових добрих справ.

– Дітлахи з нетерпінням чекали гостей, а дехто навіть віршички вивчив, – розповідає старший вихователь Людмила Дубровська, яка тимчасово завідує закладом. – Особливо натхненним він став для наших хлопчиків, вони дуже люблять спілкуватися із дядьками у військовій формі. Ну і, звісно, які ж діти не люблять подарунки...

Одразу видно, що Людмила Михайлівна пишається як своєю роботою, так і закладом, в якому працює. І, повірте, є чим пишатися. Тут створено (неймовірно для нашого часу) комфортні умови для знедолених дітей. Назва “дитячий” – це не про “Гайок”. Усі не-

Коли тебе називають татом...

обхідні медичні кабінети, кімната психологічної релаксації, їдальня, спортзал, спальні, ігрові – все зроблено настільки продумано і по-домашньому, що на серці тепло. Таке двояке відчуття і діток шкода, і душа радіє за те, що живуть добре та опіку гарну мають.

А особливою “фішкою” закладу є спеціальна дитяча кухня – малого розміру. Саме тут старші групи по-справжньому дорослішають, вчать поратися по-домашньому: прибирати, готувати тощо.

Дитячий будинок є дошкільним навчальним закладом і розрахований на діток віком від 3 до 7 років. Тому у розмові з вихователем координатор “Одеси-мама” Людмила Жилковська підняла цілком серйозне питання.

– А що далі? – запитує вона. – Дитина із таких теплих “домашніх” умов потрапляє у жорсткі реалії сучасного інтернату. Тут можна лише розвести руки, сказавши: на все воля Божа. І, мабуть, воля кожного керівника, його активна життєва позиція. А також не треба забувати, що робити добрі справи – почесна річ для кожного із нас.

У свою чергу, офіцери групи

координації цивільно-військового співробітництва у штабі АТО пообіцяли доправити допомогу й у інші дитячі будинки, розташовані у зоні проведення антитерористичної операції.

– Наша група уже доставила дитячі подарунки у два сиротинці Криворозська – “Гайок” та “Антошка”, в останньому – більше сотні дітей, – розповідає начальник групи координації ЦВС полковник Володимир Лямзін. – Ще кілька сотень дарунків офіцери цивільно-військового співробітництва, що працюють у секторах, розвезуть по інших подібних дитячих установах в зоні АТО.

... Коли офіцери та гості з Одеси прощалися з діточками та персоналом дитячого будинку було відчуття, яке важко передати словами, – і ком в горлі, і мурашки по тілу. А за порогом закладу вже стояла чергова група відвідувачів. Це учні місцевого профтехучилища теж вирішили допомогти дітлахам. Одразу ж видно, роблять вони це не з примусу, що особливо приємно.

Юрій Ігнат.
Із зони АТО.
Фото автора.

ВИХОВУЄМО ПАТРІОТІВ

“Кадетський корпус” відкритий для усіх бажаючих

У Харкові, на базі Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою “Кадетський корпус”, відбувся День відкритих дверей.

Усі бажаючі мешканці Харкова та гості міста змогли відвідати навчальний заклад, поспілкуватися з керівництвом гімназії, отримати необхідну інформацію щодо вступу на навчання.

– Кадетський корпус є єдиним навчальним закладом в Україні, де учні, починаючи з 5 класу, будуть поєднувати здобуття базової та повної загальної середньої освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою. В цьому році ми прийматимемо на навчання юнаків, які у поточному році закінчили 6, 7, 8, 9 класи шкіл та придатні за станом здоров’я у нас навчатися, – зазначив у своєму виступі начальник навчального закладу гене-

рал-майор Олексій Середда.

Для гостей було проведено екскурсію начальноматеріальною базою гімназії, показано навчальні класи, спальні приміщення та побутові кімнати. Окрім цього, вихованці ліцею на спортивному майданчику продемонстрували свої фізичні здібності та вправність поводження зі зброєю.

Наприкінці заходу генерал-майор Олексій Середда заохотив відмінників у навчанні та фізичній підготовці.

Дмитро Чалий.
м.Харків.
Фото автора.

“Два метра доброты” – таким он был...

Пройдя через героическую оборону донецкого аэропорта и выжив, Максим Ридзанич погиб во время “перемирия”, прикрывая отход своей группы

Война уже год как вошла в нашу жизнь. Кто-то соприкоснулся с ней, спасаясь от обстрелов городов и сел Донбасса. Другие были мобилизованы в войска и встали на защиту страны. Некоторые выбрали путь волонтеров. Для большинства же на мирной территории Украины “война” – всего лишь слово из выпуска новостей... А есть те, кому война нанесла удар в самое сердце. Это матери наших погибших героев.

20 марта 2015 года от пуль российских диверсантов в пос. Опытное погиб “Киборг” Максим Ридзанич, позывной “Адам”. Он родился и вырос в небольшом поселке Коцюбинское под Киевом. Уютный дворик в самом центре поселка встречает тишиной. Перед входом висит портрет Максима и рядом много цветов. Здесь живут его родители. О нем рассказывает его мама – Светлана Адамовна.

– Нам не за что было даже ругать этого ребенка – такой он рос: аккуратный, дисциплинированный. Школу закончил всего с тремя четверками, увлекался историей, физикой. Да не было, наверное, предмета, по которому он бы не успевал. Учеба очень легко давалась. Лобзиком выпиливал картины, рисовал, спорт любил: футбол, волейбол, а потом увлекся рукопашным боем. Неоднократно становился призером разных чемпионатов. Недавно прошедшие в Ирпене соревнования по рукопашному бою были посвящены нашему Максиму.

У сына было много друзей. Однажды, когда мы еще ютились в 9-метровой комнате в общежитии, – позвал в гости на именины весь класс. Проверил, как каждый из них вытер ноги, такой был аккуратист. Детки сидели на кроватях, как птенцы на жердочках, но все равно было очень весело. Дружбу со многими одноклассниками он пронес через всю жизнь.

И наши двери всегда были открыты для них. А теперь они заходят ко мне с единственным вопросом: “Ну как же так, тетя Света?”

– “Таких детей не бывает, – подключается к разговору Лариса, сестра Светланы Адамовны. – Добрый, чуткий, умный ребенок. А когда вырос – только приумножил эти качества. Про него говорили “два метра красоты и доброты”, и это чистая правда.

Сразу после окончания первого курса геолого-разведывательного техникума, его забрали в армию. Никакой отсрочки не дали. Вот представьте: утром сдает экзамен, а вечером – проводы! У него же отличная физическая подготовка, пояс по карате – попал в Нацгвардию. Служить поехал в Симферополь, был спецназовцем. Потом это надолго определило его профессию, Максим стал телохранителем. Время тогда сложное было, вот друзья и помогли ему устроиться в охранную структуру. Нет, конечно, после армии быстро восстановился в техникуме, он его успешно окончил, но по специальности работал недолго. Через некоторое время заочно отучился на юридическом факультете НАУ, стал директором охранной фирмы. В 2001 году женился. С Ирой они были одноклассниками, сидели за одной партой. Один за другим у них родились трое деток-погодок. Хорошая семья была, – вздыхает Светлана Адамовна, – дети своей активностью явно пошли в папу. Также, как и Максим в детстве, они ходят на рисование, занимаются английским языком, увлекаются спортом. Он мог бы спокойно остаться дома, ведь обязательной мобилизации не подлежал, ведь у него трое детей, но он не позволил себе оставаться в стороне. Максим наш никогда не проходил мимо чужой беды – всем помогал, поэтому у него много друзей было. А тут в беде целая страна!

– Мы с сестрой случайно узнали, что наши сыновья (Максим и его двоюродный брат Олег) собираются на войну. Они долго это скрывали, планировали и готовились втайне от родителей, чтобы не волновать нас. Перечить мы не стали. Но случилось так, что Максим ушел, а Олег остался по здоровью. Ждали Максима домой на свадьбу к брату, но не дождалась... А как можно было не отпустить взрослого человека, который решил воевать за свою страну? – еле сдерживает слезы мама. – Мне оставалось только ждать и надеяться. Несколько раз он приезжал в отпуск – обязательно навещал нас с отцом. А в последний раз так вообще повел всю родню в ресторан. Для него семья и родители всегда были на первом месте. Даже свой позывной – “Адам”, он выбрал в честь деда.

Максим Ридзанич, как и многие из тех, кто добровольцами ушел на фронт, был на Майдане. Подвозил покрыва, продукты, а в моменты столкновений помогал раненым. А когда грянули крымские события, он не спокойно это воспринимать, ведь в 90-х служил в Крыму. Очень переживал. Вся сила его характера проявлялась в том, что он никогда не сидел сложа руки, не ныл и не жаловался – просто начинал действовать. Так было и весной 2014-го. Когда в Пуццу-Водицу стали приезжать первые крымчане, он, в качестве волонтера, активно помог им обустроиться. Тогда местные санатории стали базой по приему переселенцев и очень много не хватало, ведь люди ехали на “материк” лишь с двумя-тремя чемоданами. А потом началась АТО на Донбассе.

– Максим Ридзанич через Ирпенский военкомат был призван в

Житомирскую 95-ю аэромобильную бригаду, где формировался 90-й отдельный десантно-штурмовой батальон.

– Он сам выбрал место службы, ведь немногим ранее туда уже призвались его друзья. Бывших спецназовцев не бывает, – поэтому его встретили там очень хорошо. Два месяца ребята провели на полигоне – тренировались и готовились “в аэропорт”. Максим, как командир взвода, очень заботился о том, чтобы личный состав был максимально готов к тому, что их ждет.

– Он немногим рассказывал про то, как обороняли ДАП, но мы и так знаем, что были большие проблемы с водой. Спали всегда одетые и обутые, в обнимку с оружием. Хотя какой там сон! По ночам – канонада, днем – “стрелкотня”, как они это называют. Отдыхали только во время ротации, на базе. Аэропорт был крепостью без стен, там вместо стен наши ребята были. Мы же видели по телевизору, что там камня на ка-

скоро поступило сообщение о том, что необходимо помочь выбраться небольшому отряду. И они поспешили на помощь. Там “киборгов” ждала засада... О подробностях операции выжившие бойцы говорят нехотя, видимо, на то есть причины. Поэтому пока достоверно рассказать о том, что именно произошло, невозможно. В том бою погибло двое “киборгов”, третий скончался в госпитале от ранений. Тело “Адама” удалось забрать ночью, и уже через три дня в поселке Коцюбинское под Киевом состоялось прощание с героем. Пройдя через героическую оборону Донецкого аэропорта и выжив, Максим Ридзанич погиб во время “перемирия”, прикрывая отход своей группы.

– Когда мне сообщили о гибели сыночка, я была далеко, в Тернопольской области. Долго не могла поверить в происходящее. Слышала только в телефонную трубку, как на той стороне плака-

– Когда мне сообщили о гибели сыночка, я была далеко, в Тернопольской области. Долго не могла поверить в происходящее. Слышала только в телефонную трубку, как на той стороне плака-

– Когда мне сообщили о гибели сыночка, я была далеко, в Тернопольской области. Долго не могла поверить в происходящее. Слышала только в телефонную трубку, как на той стороне плака-

мне нет. Не представляю, как они там воевали! Об этом сын мне не говорил, все больше про товарищей – сослуживцев. Знаю, что во взводе у него были и предприниматели, и фермеры, и даже те, кто ради обороны Украины бросил работу в Европе. Он очень ценил тех, с кем вместе воевал. А еще Максим очень тепло и с гордостью отзывался о командирах. Говорил, что благодаря некоторым из них потери были минимальными.

– 15 декабря их вывели из аэропорта в Константиновку, где можно было помяться и отдохнуть, тогда он по телефону говорил мне: “Мы попали из ада в рай”. Потом был короткий отпуск, и снова – в аэропорт. Взвод снайперов, под командованием Максима был на пожарной вышке, и все в январе вышли живыми. За бой он был награжден именной кортиком, только вручение отложили, чтобы сделать это в торжественной обстановке, на плацу. Но не успели. Этот кортик вручили старшему сыну уже после похорон.

20 марта после выполнения задания в районе пос. Опытное, Максим Ридзанич со своим взводом вернулся в место временного базирования. Очень

ли его ребята-подчиненные. Он их очень любил, заботился, оберегал. Ему ведь было уже 37, а они совсем мальчишки, чуть за двадцать. Смутно помню, что было дальше. За нами прислали машину и примчали домой, а в воскресенье привезли его. Отец после такой новости слег с инфарктом. С детками Максима работали психологи. На следующий день после его гибели старший сын Ренат участвовал в соревнованиях, которые не мог пропустить. Он их выиграл. А свою победу посвятил памяти папы!

Организацию похорон взяли на себя друзья, а я все переживала: “Ну, кто же придет?”. А пришли сотни людей. Площади в центре поселка не хватило, чтобы вместить всех тех, кто хотел проститься. Люди шли потоком, многие вставали на колени. Сколько слез выплачено о нем, сколько слов было сказано о нашем Максиме... Обидно, что уходят лучшие. Но мы знаем, что он погиб не напрасно. Максим всегда говорил, что нам необходимо воевать там, на востоке, чтобы здесь, на мирной земле, дети все также ходили в школу и не знали, что такое война.

Марина Добровольська.
“Крила України”.

Ніхто не забутий

Нині у селі Маяки Слов'янського району Донецької області наголос у назві села ставлять на "я", однак ще з 1600-их років він робився на останньому складі. Насправді село старше за райцентр – Слов'янськ. Раніше тут була фортеця, що сигналізувала селянам про ворожі набіги, вона й відіграла роль своєрідного маяка. Звідси й назва. Про це нам розповів голова сільради Едуард Стукало. Нині тут проживає близько двох тисяч людей, які б почувалися цілком щасливими, якби не війна та усі ті проблеми, що стоять за нею...

Напередодні 70-ї річниці з Дня Перемоги в Маяках відбулась визначна подія. Біля будинку культури, де вже є пам'ятник воїнам-визволителям, у братській могилі поховали останки 44 солдат, які загинули у 1941-1943 роках у боях на Слов'янщині. Їхні імена невідомі, однак уся сільська громада прийняла їх як своїх рідних.

– Ми зробимо усе, аби їхні душі знайшли упокій на нашій землі, звідки б ті солдати не були, адже почесні та вшанування воїнів Великої Вітчизняної у нас – святий обов'язок, – каже Едуард Стукало. – А почали роботу ще 4-5 років тому. Минулого року перепоховали 212 воїнів у сусідньому селі, і хоч тільки 17 із них – ідентифіковані, їх об'єднує одне – усі віддали життя за свободу нашого краю. Велике спасибі за це хочу висловити асоціації дослідників військово-історичної спадщини "Плацдарм", яка провела надзвичайно велику і дуже важливу роботу для усіх нас.

Того дня участь в поминальній

церемонії взяло кілька сотень людей. У Маяки прибув голова облдержадміністрації Олександр Кіхтенко, керівництво області та району, представники штабу АТО, військовослужбовці 95-ї бригади Високомобільних десантних військ Збройних Сил України, учні місцевих шкіл та мешканці села.

Керівник "Плацдарму" Олексій Юков розповів присутнім про проведеної роботу, про те, що нині, 5

травня, у Маяках ховають останки воїнів 12-ї та 6-ї армії, 3-ї та 8-ї гвардійських армій, які загинули в боях на цих землях.

– 70 років тому була ця війна, і ми бачимо її наслідки. Та й що тут скажеш: подивіться скільки наших співвітчизників загинуло лише за минулий рік, – сказав Олексій Юков. – Цією роботою займаємося кілька років і, на жаль, тепер шукаємо жертв не

лише Великої Вітчизняної, а й загиблих в АТО. Це страшна правда, тому пора припиняти це безглузде кровопролиття.

У свою чергу, губернатор області Олександр Кіхтенко наголосив на значущості цієї події не лише для регіону, а й для всієї України.

– Такі речі вкрай важливі для Донбасу, – каже Олександр Кіхтенко. – На жаль, війна на цій землі знайшла своє продовження через довгі 70 років. Нині росіяни вбивають українців, українці – росіян. Це не нормально. Хіба за це ми боролися сім десятиліть тому? Руйнується інфраструктура Донбасу, тисячі родин залишаються наодинці із своїми проблемами, втрачають своїх рідних та близьких. А люди хочуть миру, хочуть виховувати дітей, шанувати батьків і бути господарями на своїй землі. Але я переконаний, ми зможемо відстояти мир, своє майбутнє, ми зможемо відбудувати Донбас, адже він – невід'ємна частина те-

риторії України і є надзвичайно важливим для розвитку всієї країни.

... Воїнів Великої Вітчизняної поховали з усіма почесами. Була і поминальна панахида, і салютна група, і покладання квітів на нову братню могилу давно померлих солдат. Однак те, що учні молодших класів села Маяки, які прийшли на свято з квіточками, сприйняли все, як належить, ні в кого не було сумніву. Саме вони, та й, зрештою, їхні батьки, побачили, що українські десантники, з якими школярі встигли поспілкуватися, зовсім не "окупанти" і не "карателі", як їх показує російське телебачення, а ті, хто вшановує традиції нашого народу і віддає шану тим, хто ціною власного життя боронив рідну землю від фашизму.

Поминальні заходи у Маяках

тори – Управління цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України разом із Національним військово-історичним музеєм України, пробіг автомобільної техніки часів Другої світової війни у зоні проведення антитерористичної операції на сході України відбувається для вшанування пам'яті героїв, які загинули в ім'я свободи та життя наступних поколінь під час навали німецько-фашистських загарбників.

Представники військово-історичного клубу в населених пунктах Слов'янськ, Краматорськ, Зелене Поле, Волноваха та Маріуполь провели демонстрацію історичної техніки та муляжів зброї. А солісти Військово-музичного центру Сухопутних військ Збройних Сил України прикрасили експозицію військової техніки виконанням незабутніх пісенних композицій як повоєнних років, так і патріотичних українських пісень.

– Зараз як ніколи важливо показати жителям Донецької та Луганської областей, що український народ має єдину історію, єдину пам'ять та разом віддає шану тим, хто стійко та відважно захищав рідну землю, – говорить начальник групи координації цивільно-військового співробітництва штабу АТО полковник Володимир Лямзін. – Тому напередодні Дня Перемоги офіцерами групи координації ЦВС було організовано низку заходів у кількох населених пунктах у зоні АТО. До нас звернулося пошуковики із "Плацдарму", і разом з ними, керівництвом штабу АТО, органами місцевої влади ми скоординували роботу і отримали хороший результат. А от автопробіг, демонстрація техніки та зброї часів Другої світової війни стали справжнім подарунком для мешканців Донеччини. Саме у цей час співпраця Збройних Сил України із місцевим населенням є вкрай важливою для регіону.

Юрій Ігнат.
Із зони АТО. Фото автора.

Командир екіпажу літака Ан-26 Дмитро Майборода з травня по липень 2014 року виконав 35 бойових вильотів для перевезення військових, гуманітарних вантажів, озброєння, матеріально-технічних засобів в зону АТО на сході України, проводив евакуацію поранених та хворих. 14 липня 2014 року в Краснодонському районі Луганської області в літак, яким керував Дмитро, влучила ворожа ракета класу "повітря-повітря". Офіцер зміг утримати в повітрі ушкоджений літак, відвести його подалі від населених пунктів, та разом з помічником командира майором Дмитром Шкарбуном до останнього керував літаком, що дозволило іншим членам екіпажу евакуюватися.

Встановлення меморіальної дошки ініціювали педагогічний та батьківський колектив школи, в якій здобував середню освіту Дмитро Майборода. У заході взяли участь мати Героя, врятований ним екіпаж, представники Командування Повітряних Сил, міської ради, друзі та вчителі.

Військовий пілот залишив теплі спогади у пам'яті тих, хто з ним був знайомий. А для школярів він став зразком мужності, відданості Військовій присязі та громадському обов'язку.

– Велике вам дякую за шану до мого сина. Усім хочеться побажати здоров'я. А ви, діти, добре навчайтеся, щоб стати справжніми українцями, люблячими свою Батьківщину, – зазначила

мати льотчика Тетяна Іванівна. Слід зазначити, що наказом Міністра оборони України № 261 від 17 квітня 2015 року гвардії майору Дмитру Майбороді та

У Вінниці відкрито меморіальну дошку Герою України Дмитру Майбороді

30 квітня біля загальноосвітньої школи I-III ступенів №26 у місті Вінниця зібралися разом дорослі та молодь, щоб вшанувати подвиг Героя України Дмитра Майбороди військового пілота, котрий віддав своє життя за рідну Батьківщину, щоб подарувати шанс жити десяткам українців та членам свого екіпажу.

гвардії майору Дмитру Шкарбуну присвоєно чергове військове звання підполковник (посмертно).
Дмитро Струтинський.
Фото Владислава Дем'яненка.

Українські миротворці віддали шану полеглим бойовим побратимам

Військовослужбовці 18-го окремого вертолітного загону, що виконує завдання Місії ООН зі стабілізації в Демократичній Республіці Конго, вшанували пам'ять своїх бойових побратимів, які героїчно загинули на початку проведення АТО на сході України під час виконання бойових завдань.

Цими днями якраз виповнилися роковини, з того часу, коли в Україні розпочалося проведення антитерористичної операції. Саме друге травня дало відлік бойових втрат військовослужбовців з 16-ї та 11-ї окремих бригад армійської авіації та 7-го окремого Бреславського полку армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України. Теплими травневими днями військові проводжали своїх товаришів у тишу, де нема ні горя, ні журби.

В ДР Конго військовослужбовці 18-го окремого вертолітного загону не забули про своїх бойових товаришів і вшанували їхню пам'ять. Під час шиккування командир загону льотчик-снайпер полковник Володимир Колотило звернувся до особового складу з проханням пам'ятати всіх героїв та наголосив, що військові льотчики, авіаційні борттехніки та інженери віддали життя, захищаючи свій народ, незалежність і територіальну цілісність України. Пам'ять про них житиме вічно у наших серцях.

Заступник командира загону з виховної роботи підполковник Богдан Степанків зачитав усіх поіменно та нагадав миротворцям, де і за яких обставин загинули їхні побратими.

Новини з АТО другого травня минулого року сколихнули всю Україну. Того дня бродівські авіатори втратили своїх товаришів. В ході

виконання бойового польотного завдання в районі населеного пункту Карповка Слов'янського району Донецької області під час супроводження та вогневої підтримки наземних сил АТО пострілом з ПЗРК було уражено вертоліт Мі-24 з 16-ї окремої бригади армійської авіації.

З членів екіпажу вижити вдалося тільки льотчику-оператору майору Євгену Краснокутському. Офіцер встиг здійснити екстремне покидання вертольоту, під час захоплення бойовиками чинив опір, внаслідок чого отримав поранення обох ніг. Зусиллями перемовників його згодом звільнили з полону, і сьогодні він перебуває на лікуванні. А екіпаж у складі командира підполковника Сергія Руденка та бортового авіатехніка капітана Ігоря Грішина

не встиг покинути палаючий вертоліт. Обидва офіцери загинули. Після влучання командир екіпажу Сергій Руденко дав команду екіпажу залишити машину і до останнього намагався втримати вертоліт.

Того ж другого травня під час виконання бойового польотного завдання в районі того ж населеного пункту Карповка двома пострілами з ПЗРК терористами був обстріляний вертоліт Мі-8. Членам екіпажу та пасажирам не вдалося аварійно покинути вертоліт, який вибухнув у повітрі.

Екіпаж із Бродів – командир майор Руслан Плоходько, льотчик-штурман начальник штабу – перший заступник командира вертолітної ескадрильї майор Олександр Сабада та

бортовий авіатехнік майор Микола Топчій загинули на місці.

24 червня повідомлення про збитий вертоліт Мі-8 знову сколихнуло всю Україну. І знову ця звістка прийшла на Львівщину, в містечко Броди. Біля гори Карачун з протитанкового переносного керованого комплексу був обстріляний вертоліт Мі-8 МТ, який повертався з блокпоста з фахівцями, що встановлювали апаратуру для організації моніторингу простору, фіксації фактів порушення перемир'я в зоні проведення АТО. Командир екіпажу підполковник Андрій Белкін, льотчик-штурман капітан Дмитро Шингур та бортовий авіатехнік майор Руслан Мазунов загинули...

Зараз, у далекій Африці, військовослужбовці 18-го овз під час шиккування вшанували хвилиною мовчання вертолітників із Бродів, Нового Калинова та Херсона, а також усіх загиблих у цій жахливій війні. В знак пам'яті на території базового табору було приспущено державні прапори. У храмі загону миротворці помолитися та поставити свічку за своїх бойових побратимів. У приміщенні ідальні авіатори зробили куточок пам'яті: в ряд виклали фотографії загиблих, біля кожної запалили свічку та поставили бойові сто грамів. На столі стояли фотокартки загиблих героїв, а біля них зі сльозами на очах дорослі чоловіки згадували своїх товаришів, з якими вони проходили разом службу, разом боронили нашу державу від загарбника. Вони вже більше ніколи не повернуться з польоту, адже відійшли у вічність, віддавши своє життя за Україну. Герої залишаться в нашій пам'яті на все життя. Вони нестимуть небесну варту. Вони – лицарі небесної сотні...

Назар Волошин. Фото автора.

НА ЛІНІЙ ВОГНЮ

“Ми знали, що при обстрілі втратили дві машини, але не думали, що ви залишилися живими”

Такими словами зустріли героїв цього матеріалу на місці дислокації в зоні проведення АТО. Троє військовослужбовців зі Смілянської військової частини навіть не підозрювали, що виконання їх професійного обов'язку може заслуговувати на таку відзнаку, як орден “За мужність” III ступеня. 16 січня 2015 року у військовій частині хлопців нагородили за успішне проведення операції під час перевезення боєприпасів та техніки в районі бойових дій.

В АТО прапорщик Максим Гриценко, сержант Олександр Крилов та солдат Олег Пупков були один раз. Всі троє поїхали 20 серпня 2014 року. Максим та Олександр були місяць, а Олег, як мобілізований, – майже три. Загалом, з військової частини було півтора десятка військовослужбовців.

Про обстріл родичі бійців не знали. Їх запевняли, що нема зв'язку, щоб телефонувати. Бувало ж таке, що зв'язок є, а додзвонитися не можна. Тому все з'ясувалося тоді, коли хлопцям дали відзнаку.

– Наша частина не брала безпосередньої участі у бойових діях. Її специфіка – слідкувати за безпекою повітряного простору. 15 вересня нам треба було вирушити на окраїну Авдіївки і привезти людям боєприпаси та воду, забрати техніку, провести ротацию особового складу і забрати поранених. Рухались в зведеній колоні, кількістю до двох десятків техніки та п'ятдесяти чоловік. Коли їхали туди – потрапили під невеликий обстріл, назад – під більший, – розповідає Максим Гриценко.

За словами військового, обстріл вівся з боку Донецького аеропорту, зі сторони Спартака. Там якраз 15 кілометрів буферної зони, яку не контролюють ні наші підрозділи, ні ворожі. До того ж, територія прострілюється з усіх боків. Хлопці їхали по цій дорозі життя.

До Авдіївки бійці їхали КраЗОм, Олександр Крилов сидів за кермом. Коли приїхали до місця призначення, Олег Пупков з Максимом Гриценком пішли до машин, які потрібно було забрати назад. Вони були певні, що назад заберуть пусту техніку, проте довелось везти бочку з пальним – вважайте пороху діжку.

– Крім техніки нам потрібно було забрати 20-річних хлопців-строківців, які під обстрілами пробули три місяці. Вийшло так, що до мене в машину спочатку ніхто не сів. Я попросив тамтешнього командира когось до мене посадити, щоб хоч було кому відстрілюватися. Сів старший лейтенант. Пам'ятаю тільки його ім'я – Володимир. Потім він вже говорив жартома: “І навіщо я до тебе сів?”. Назад їхали через дорогу, яка наскрізь прострілювалася бойовиками. Цю дорогу потрібно було проскочити на максимальній швидкості. Перші машини прорвалися через цю небезпечну ділянку. Дійшла черга до мене. Я тільки встиг переїхати дорогу і почав прискорюватися. Перемкнув на 4 передачу, і тут сепари відкрили вогонь. Від'їхати далеко нам не вдалося, машина відразу ж почала глохнути. Мак-

сим і Олександр їхали на Уралах попереду мене. Терористи били по останніх, довелось і стріляти, і передачі перемикає. Хоч і в касках були й бронешилетах, пережите пройшло на сильних емоціях.

– Обстрілювали з крупнокаліберної зброї. Калібр можна було визначити по тому, як дерева падали, – не 5,45 і не 7,62. Найвірогідніше, що РПГ. Там зеленка з обох боків. Виходить, як заїжджаєш всередину, тебе обстрілюють з 4 сторін. Хоч, за домовленістю,

2 Р БРИГАДА ОДНА З ПЕРШИХ У ВІЙСЬКАХ ППО ПРИЙНЯ-
ЛАДУ ЧАСТИНИ ЗАХОВАНО ПОЧЕСНИМ СОЛДАТОМ СДИ-
ВАЛЕНА 5 М... ВІДВАГУ. ПОЛКОВНИКА У ВІД-
БУБЛІКОВА О...
99 РОКУ МІ... ОБОРОНИ УКРАЇНИ... ТИНИ БУВ
Й БОЙОВИЙ П...

це і буферна зона, проте ворог її щільно поливає вогнем. Нам ще й наказували перед виїздом, що її треба не просто проїхати, а пролетіти. Однією машиною навряд чи виїде прорватися живими, – зазначає Максим Гриценко.

– Замикала нас і водночас прикривала зенітна установка на базі ЗіЛа. Вони мене почали обганяти, кричать: “Давай газу, чому стоїш?..” А яке тут “газу”, машина вже все – димить. Хлопці зупинилися. Я перескочив на їхню машину. Добре пам'ятаю, коли заскакував, на мені був бронік, боєприпаси, три гранати й автомат. Проте, я з такою легкістю підтягнувся, заскочив на машину і заліз на ЗУ, що в звичайних умовах навряд чи повторив би такий трюк. Встигли тільки метрів 400 проїхати, як підбили і її. Ми повністю відстали від колони. По нас лупили вже з усіх сторін, як тільки могли. Моя машина була з пальним, то чорний дим валив, а ця ж була з боєприпасами, то такі феєрверки пускала – жах.

Як зіскачів з машини, біг, а все наче в тумані. Майже нічого толком не чув, у вухах стояв гул. Нічого не розумів, просто дивився, що роблять хлопці, і за ними те ж саме повторював. Вони присіли, і я присів, вони встали і я вставав. В хлопців то досвід в цьому був – уже другий раз потрапляли під обстріл, а я ж вперше, – не без емоцій розповідає Олег Пупков

При собі у бійця було тільки 4 магазини з набоями. В частині, з якої вивозили техніку і особовий склад, вдалося про всяк випадок запастися патронами. Як згадує боєць, набив повні кишні:

– Думав, приїду в Краматорськ, поклади, нехай буде стратегічний запас. А коли вже підбили, я їх навіть викинути хотів – заважали бігти. Потім зрозумів, що три магазини вистріляв, коли по мені стріляли, а в інший мені поцілили – виходить, по мені стріляли, а попали по ріжку. Хлопці питають, в кого є патрони? Сказав, що маю повні кишні. Слава

Богу, вистачить на всіх. Так їм знайшлося застосування. Всім автомати зарядили, та й мені на кармані стало легше, – посміхається солдат.

Хлопець розповідає, що від дороги бігли по зеленці і по полях. Як почало смеркати, стали в полі біля Тоненького. Територія з усіх сторін проглядається. Якби завидна залишили обрану позицію, то взагалі б нікуди не дійшли.

– Бачили, як наші машини горять, як Донецьк обстрілюють, як біля нас стріляють. Десь години дві там лежали. Був з нами командир

останньої машини, який пройшов Афганістан. От він нами й командував. Ще під час обстрілу, коли підірвали його машину і поцілили у передок, передній захист злетів назавсім. А осколок потрапив, у

губу – пів зуба розбило і дірка залишилася в губі. Він тільки в зеленці це помітив. Каже, я б оце вмився, але воду тратить не буду. Пити ж хочеться, а нас 9 чоловік. І тільки одна фляга, саме в нього. Знали, що річка нижче знаходиться, але до неї ще дійти треба. Коли повністю стемніло, по одному перебігали дорогу і сонхами бігли до іншої зеленки.

Ще в зеленці старший лейтенант, що був в одній машині з Олегом, сказав, що відчуває біль в нозі. Виявляється, коли зіскакував з машини, дістав коліном до асфальту. Вкололи йому знеболююче і несли з собою. Він навіть не говорив, не курив і не пив. Пізніше вже дізналися, що в нього був перелом у трьох місцях.

– Почало темніти, а нас ніхто не шукає. При собі не було жодної карти. Тут старшина і подзвонив до свого командира. “О, так ви ще живі?”. Виходить, нас вже поховали. Так і вийшло, що командування не хотіло за нами їхати. Сказали: “Пацани, вийшли ви звідти самі, от самі й добирайтеся”. А дорога не близька, кілометрів сімдесят. Якщо пішки йти,

ДО 70-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ

Як Росія била фашистів “без України”

На фоні агресивної політики нинішнього керівництва Російської Федерації зовсім не дивно те, що жодна з країн-учасниць антигітлерівської коаліції не планує бути представлена на параді на Красній Площі керівником держави – виключно на рівні другорядних державних чиновників або послів. Кепкуючи над всім світом, кремлівський лідер намагається переписати історію, запрошуючи натовість вождів африканських племен, жодного стосунку до Перемоги не мають, а також – ведучи безглузді розмови про те, що буцімто Росія виграла б війну й сама, без України. Тож напередодні святкування 70-річчя Великої Перемоги, яку, як не дивно, ми, українці, свято відзначаємо, не дивлячись на ярлики “фашистів” і “карателів”, не буде зайвим згадати про внесок українського народу в справу Перемоги над німецько-фашистськими загарбниками.

можна і на своїх нарватися, і на ворога.

Після такої неочікуваної розмови з командиром, нам подзвонили хлопці з Правого сектора. Але ж віри до них також нема. Приїдуть, положать нас тут і все. Хлопець себе назвав. Володимир його впізнав. Запевнив, що якщо це точно ті хлопці, яких він знає, то вони дійсно допоможуть. А що робити? Вибору нема: або пішки вночі йти, без карти і без можливості розпалити багаття, або ж довіритися їм. Зважилися на їхню допомогу. Стояли на одному полі, а щоб перестраховатися – сказали, що знаходимося на іншому. Треба було просто перебігти. Через півгодини побачили світло фар. Швидко зайняли оборону по обидві сторони дороги. Старшина стояв окремо. Перемовлявся з ними по телефону. Підїхали, наказав їм розвернутися і вийти з машини без зброї. З'ясували, хто, що, до чого. За його командою ми залізли в машину. Поїхали. Водій відразу ж натиснув на газ. Ми тільки річку встигли переїхати. Аж дивлюся, світяться фари в стороні. Я й питаю, чи це одна машина, чи ще одна повинна бути. Кажуть, що ні, лише одна. Ми по тій машині й влучили. Там фари й погасли.

Так доїхали бійці до блокпоста біля села Тоненьке, хлопці їх пропустили. Привезли до одного чоловіка. Він – зі Львова, на вигляд років 60. Займає будівлю старого колгоспу. Половина будівлі розбита, а в цілішій жив сам. Тут старлею перемотали ногу та знайшли старого костиля, щоб хоч якось полегшити біль. Хлопці постійно відвідували чоловіка, приносили зерно, курей, індиків та гусей. Таким чином, розвів справжнє господарство.

– В нього ми й перекусили. До того ж, чоловік дав цілий ящик сигарет, без упаковок. Сказав брати, хто стільки захоче. Ми коробки пусті познаходили, напукували. Це таке, що знадобиться. Як з'ясувалося, один з хлопців відзначав день народження. Ми вже й самі раділи: “В нас сьогодні у всіх день народження!”. Після вечері дід нам наказував: “Дивіться, чергуйте вночі, з правої сторони наші стоять, а з лівої в зеленці заміновано все, там сепаратисти. Почнуть стріляти, відповідайте в їхню сторону. А я буду вам допомагати”. До 2 години ночі все спокійно було. Потім, аж до п'ятої години ранку, ми перестрілювалися.

Вранці приїхав за вояками жовтий автобус “Богдан” без одного колеса, на диску. Водій розповів, що потрапив під обстріл, коли відвозив двохсотих. Він запропонував: “Поставте мені колесо, а я вас відвезу далі”. Так і зробили. “Богданом” доїхали в село. Там стояв підрозділ мінерів. Хлопців нагодували й напоїли.

– Кажуть, чули як ви грехотали на околиці всю ніч. Навіть не дали нам поспати. А ми що – бойовики обстрілювали – й ми стріляли у відповідь від душі. Вдень, поки було спокійно, ми могли відпочити. А там так: люди повиїжджали, хлопці й позаймали їхні хати, бо треба ж десь жити, грітися та їсти варить. Але теж було неспокійно. Стояли на вулиці, курили, чай пили. Чашки стояли на табуретці коло нас. Десь щось поряд бахнуло, пролітає уламок і зносить ці дві чашки. Стояли б ми ближче, то якраз попав би нам по ногах.

Хлопці з цього підрозділу допомогли бійцям добратися до Краматорська. І вже ввечері 16 вересня військові були на місці постійної дислокації. За ці неповні дві доби чоловіки переосмислили життя. Маючи сім'ї та дітей, жоден з них не відмовився тоді і не відмовиться зараз відстояти незалежність своєї Батьківщини. До того ж, де б не знаходився борець, завжди відчувається підтримка:

– В палатках і вагончиках в нас висіли дитячі малюнки. Хлопці стверджують, що оберігають. І справді, хоч-не хоч, а в ту стіну, де малюнки, куля при обстрілі не потрапляла. До того ж, орієнтувалися на kota “Кузьку”. Якщо тварина поряд, значить все спокійно. А як забігає у підвал, значить зараз будуть стріляти. Так по коту й орієнтувалися, – пригадує Олег.

Не обійшлося й без містики. За 4 дні до обстрілу подзвонила дружина Олега. Сказала, що його племінниці-першокласниці наснилося, ніби дядькові дадуть медаль.

– Приїхав додому після вручення. Показую їй орден. А вона й каже: “А там було дві медалі, але одну ти відразу надів, а другу потім”, – посміхається. – Значить, ще раз поїду.

Ярослава Марченко.
“Крила України”.

Україна, як і наша північна сусідка, Білорусь, прийняла на себе не лише перший удар, а й основний тягар війни – території обох цих колишніх радянських республік були повністю окуповані й зазнали всіх лих окупаційного ярма. Як і сьогодні, тоді Україна була буферною зоною між Заходом та Росією, з тією лише різницею, що сім із половини десятиліть тому наша Батьківщина входила до складу СРСР та стримувала натиск західного ворога, тим самим рятуючи більшість російського населення від коричневої навали, а сьогодні незалежна українська держава стримує навпаки – східного ворога...

Не варто забувати, що Київський, як, власне, і Білоруський військовий округ, на відміну від решти внутрішніх радянських військових округів, офіційно мали статус “особливих”. Вони й прийняли на себе перші, найважчі удари німецьких військ буремного літа сорок першого.

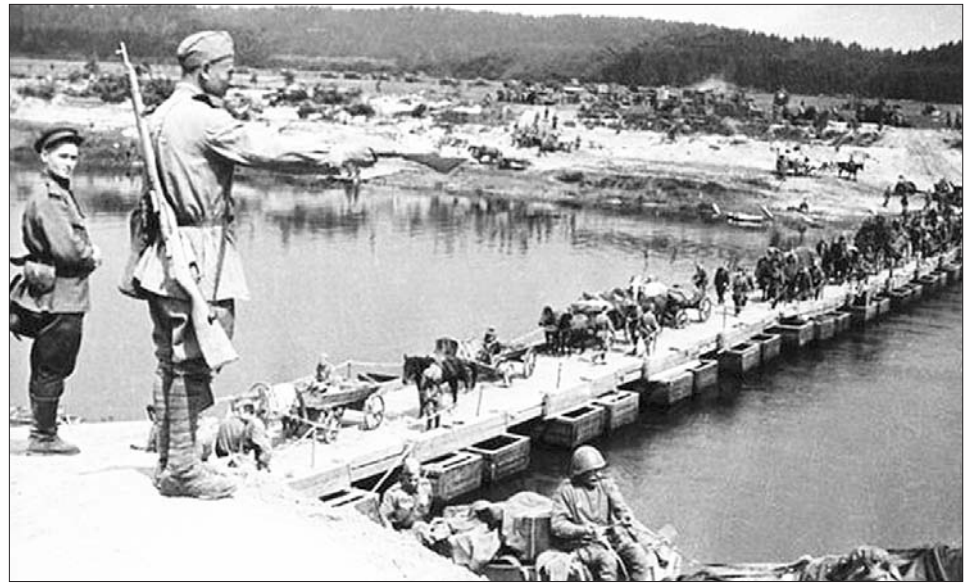
Початок Великої Вітчизняної війни Україна зустріла опором і боротьбою. Спочатку – відступаючої Червоної армії, а згодом – підпілля та партизанських загонів, які народжувалися на окупованих територіях. Яскраві сторінки у літопис бойової слави вписали героїчні захисники Києва, Одеси, Севастополя та Керчі, які згодом стали містами-героями, а також багатьох інших великих і малих населених пунктів України. Саме їхня кровопролитна боротьба зірвала план блискавичного наступу ворога на Москву, Кавказ та вглиб російської території.

Україна спрямувала в лави Робітничо-се-

значити, що саме вони й стали основою тамтешньої промисловості, а чимало спеціалістів та робітників підприємств так і осіли на чужині – саме тому в Росії стало на декілька мільйонів українців більше.

Битва за визволення України з-під німе-

і брали участь у найбільших битвах Другої світової війни. 20 українців удостоєні звання Героя Радянського Союзу за битву під Москвою, 68 – за бої під Ленінградом, 15 – під Сталінградом, 30 – на Курській дузі, 200 – за визволення Білорусії, 143 – за бої в При-

цько-фашистської окупації тривала довгих 22 місяці. Після вигнання ворога з української землі бойові дії перемістились на територію Центральної та Південно-Східної Європи. Війська 1-го Українського фронту визволяли від гітлерівських загарбників польські землі, а у квітні-травні 1945 року разом із Білоруськими фронтами штурмували Берлін, провели Празьку операцію, під час якої був завершений розгром нацистської Німеччини.

Війська 2-го, 3-го та 4-го Українських фронтів, у складі яких налічувалась велика кількість воїнів-українців, взяли участь у звільненні від нацистського ярма народів Румунії, Угорщини, Болгарії, Югославії, Австрії, Чехословаччини.

Коли війна в Європі вже скінчилась, війська 2-го Українського фронту взяли участь у розгромі Квантунської армії мілітаристської Японії, частини якої були дислоковані на Далекому Сході, а українець генерал-лейтенант Кузьма Дерев'яно прийняв капітуляцію розгромленої Японії.

Воїни-українці зробили вагомий внесок у перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками. Радянськими бойовими нагородами було відзначено 2,5 мільйони воїнів України, 2 069 з них – званням Героя Радянського Союзу (при загальній кількості нагороджених 11 605). Серед 113-ти двічі Героїв Радянською Союзом – 32 представники України, а серед тричі Героїв (їх було четверо) – наш славний земляк Іван Кожедуб. Багато представників української землі стали повними кавалерами солдатського ордену Слави. Іван Драченко з Черкащини, Павло Дубинда з Херсонщини, Степан Половинець з Житомирщини поєднали це високе звання із “Золотими Зірками” Героїв.

55 українців повторили подвиг Олександра Матросова, заклавши собою амбразуру ворожого дзота, а І.Бабюк та І.Вдовенко, як і син Білорусії Микола Гастелло, скерували свої літаки на скучення живої сили та військової техніки противника. Українець Олексій Берест першим підняв Прапор Перемоги над Рейхстагом, у якому ще точилися бої. Воїни України воювали на всіх фронтах

балтиці. Із 589 удостоєних звання Героя за Берлінську операцію було 100 українців.

Чимало українців, серед ушлявлених полководців і воєначальників. Це – маршали Семен Тимошенко, Родіон Малиновський, Андрій Єрьоменко, Павло Рибалко, Сергій Руденко, генерали Василь Герасименко, Пилип Жмаченко, Кирило Москаленко, Іван Кириченко та багато інших. Маршали й генерали українського походження очолювали більше половини з 15 фронтів, які діяли в період боротьби з німецько-фашистськими загарбниками.

120 тисяч українців брали участь у війні з нацистами у складі польських і чехословацьких формувань, а також в арміях США, Канади, Франції.

Деякі сучасні історики роблять спробу переглянути характер Великої Вітчизняної війни, дати їй нову оцінку, мовляв, це було лише відстоювання інтересів сталінської імперії. З цим категорично не можна погодитись. Народ захищав свою землю від агресора. Тому й війна для нього була по-справжньому Вітчизняною, визвольною, справедливою. Воїни-українці, наприклад, виявили кращі риси характеру – мужність, героїзм, жертвовність в ім'я рідної землі.

Цілком природним було і те, що не лише СРСР, а й, окремим рядком, Україна та Білорусь стали повноправними членами новоствореної Організації Об'єднаних Націй у червні 1945 року. Прийняття України в ООН було результатом визнання її внеску в розгром фашизму, свідчило про зростання її міжнародного авторитету.

Нещодавно Президент України підписав історичний указ, відповідно до якого в Україні встановлено державне свято – День пам'яті та примирення, яке відзначатиметься щороку 8 травня. При цьому День Перемоги 9 травня український народ також традиційно святкуватиме й надалі. Це – дуже мудре й виважене рішення, адже весь світ перемогу над фашизмом відзначає саме 8 травня, і лише в СРСР та у його колишніх республіках святкували й святкують День Перемоги 9 травня. Цим рішенням Глави держави підкреслюється: ми – разом із Європою, разом із усім світом і водночас не відходимо від своїх традицій, не забуваємо пам'ять своїх героїчних предків.

Олексій Тригуб.
“Крила України”.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

“Пусть вечно пылает огонь на могилах павших солдат...”

Уважаемый коллектив газеты “Крила України”, к вам обращается гвардии капитан Мирослав Баженов. В данный момент прохожу воинскую службу в должности оперативного дежурного командного пункта одной из частей Воздушных Сил, дислоцирующейся в городе Херсон. Регулярно стараюсь просматривать ваши выпуски. Лично для меня особый интерес представляют статьи, которые посвящены героическому прошлому нашего народа и нашей Родины. До сих пор помню прошлый годный ваш выпуск, посвященный Дню Победы, – много познавательного, а самое главное – поучительного было в нём. Истории фронтовиков, их боевой путь, отвага и мужество, проявленные в боях, просто кровь стынет в жилах, когда читаешь эти строки. Я свято верю в то, что люди живы до тех пор, пока о них помнят, и поэтому я решил написать о том человеке, чья доблесть и героизм стали образцом истинной любви к своей Отчизне, а жизненный путь которого стал примером для подражания мне, моим родным и близким.

Родился мой дед Борис Литовчак 30 июня 1919 года в живописном уголке Киевской области – в с. Туровка Яготинского района в семье ветеринарного фельдшера и колхозницы. Семья жила небогато, в небольшом мазаном домике на берегу поросшего камышом озера. Из четверых детей мой дед был самым младшим. Глава семьи Митрофан Васильевич, мой прадед, в свое время успел послужить и в царской армии, и в Первую мировую повоювать в Восточной Пруссии, а после революции 1917 года сражался в кавалерии генерала Деникина. Но после разгрома белых вернулся домой и строго-настрога запретил кому-либо из членов семьи даже вспоминать об этом. Повидав многое в жизни, он знал: чтобы стать настоящим человеком, надо учиться. “Иди і вчись, та й буде з тебе толк!”, – сказал прадед Митрофан сыну Борису, отправляя его на учебу в Нежинский педагогический институт имени Николая Гоголя. Дед поступил в институт в 1937 году на факультет языка и литературы (украинское отделение), который окончил с отличием 7 июня 1941 года. Но, не успев оставить стены альма-матер, как в тот же день получил уведомление Нежинского РВК о направлении его на учебу в училище ПВО ВМФ в г.Энгельс Саратовской области. До войны оставалось две недели...

Начало Великой Отечественной войны дед встретил курсантом в Энгельсе. Ни одна сводка информбюро не проходила мимо него. Там же и узнал он об оккупации фашистами родной Туровки. После ускоренного курса обучения в августе 1942 года был направлен в распоряжение командующего Черноморским флотом и назначен на должность командира взвода зенитных пулеметов 73-го зенитно-артиллерийского полка. На тот момент фронт откатился далеко на Восток, Ленинград был в блокаде, Украина полностью оккупирована, немцы рвались к Сталинграду и Каспийскому морю, впереди была долгая и кровопролитная оборона Кавказа. Город Туапсе, куда попал дед, на тот момент был важным военно-транспортным портом. Ежедневно отражая по несколько десятков авиаударов, постоянно под обстрелом и бомбежкой вражеской авиации начался боевой путь Бориса Литовчака. Много пришлось повидавать 23-летнему парню, но такое тогда было время – кровавое и безжалостное. Вскоре после сокрушительного поражения фашистов под Сталинградом обстановка на фронтах и в частности на Кавказе начала меняться. Красная Армия перешла в наступление, и не было на тот момент силы, способной ее остановить. Немцы отступали, поджав хвосты, а по всему миру затрубила слава о мужестве и героизме советского солдата. В сентябре 1943 года дед принял участие в Новороссийской десантной операции, после успешного завершения которой получил свой первый орден Боевого Красного Знамени и назначение на должность командира пулеметной роты 386-го отдельного батальона морской пехоты.

В октябре 1943 года началась подготовка к проведению Керченско-Эльтигенской десантной операции. Холодной штормовой ночью 1 ноября 1943 года первые лодки с морскими пехотинцами причалили у скалистого берега рыбацкого поселка Эльтиген. Тот день дед Борис никогда не любил вспоминать – именно тогда он осознал, насколько хрупка грань между жизнью и смертью. Ворвавшись во вражеский дзот, он увидел одного уцелевшего немца, который

тот час же упал на колени и, вытянув фотографию жены и двоих детей, завопил: “Русский, не стреляй, киндерс, киндерс!”. Дед направил пистолет ему прямо в лоб, но слезы и мольбы фрица не давали сделать решающий выстрел. Неизвестно, сколько бы продолжалась эта сцена, если бы мимо не пробежал командир батальона. Положив сзади руку на дедово плечо, он тем самым нажал на курок. Много лет прошло с тех пор, рассказывал мне дед, но даже в старости иногда по ночам ему снился лысоватый немец в очках, умолявший на коленях о пощаде. За доблесть и героизм, проявленные при освобождении г. Керчь и за овладение важным опорным пунктом противника, горой Митридат, Литовчак Борис Митрофанович был удостоен второго ордена Боевого Красного Знамени, а также ордена Александра Невского. А дальше были Севастополь и Румыния, где дед и узнал об окончании войны.

Сказать пару слов о подвиге деда – ничего не сказать. Чего только стоят книги А.Первенцева “Огненная земля” и В.Азарова “Матросы шли первыми”, где образы главных героев написаны с Бориса Литовчака. Порой беру стопку старых фронтовых газет, и перед глазами мелькают Кавказ,

Новороссийск, “Малая земля”, Керчь и гора Митридат, Севастополь, Констанца, всматриваюсь в пожелтевшие от времени клочки бумаги, на которых в памяти миллионов людей застыл подвиг советского солдата. Хочу процитировать лишь некоторые из них. Статья младшего лейтенанта А.Радченко “Как дрались в десанте автоматчики командира Литовчака”, октябрь 1943 года, Новороссийск. К сожалению, название газеты не сохранилось, только вырезка:

“... Операция штурмовых групп тов. Литовчака прошла успешно и помогла наступлению армейских частей. Все подразделения группы действовали четко и слаженно. Ни бешеный огонь врага, ни его контратаки не сломили упорства и мужества моряков-десантников. Наоборот, когда создались очень трудное положение, десантники поклялись стоять до конца. Группа Литовчака уничтожила более 140 солдат и офицеров, 8 пулеметов, 3 пушки и захватили трофеи. Многие бойцы и командиры представлены к наградам.” Газета “Красный флот” от 9 марта 1944 года №58 (1625), автор статьи “Два боя офицера Литовчака” капитан Е.Каменецкий: “... Небо озарилось сполохами огня. Со свистом пролетали пули, шлепались в воду, в борт катера. Застучали пулеметы, мины рвались, преграждая путь. Но ничто не могло остановить матросов.

Удара немцы не ожидали. Какой-то верзилка выскочил из дзота с автоматом, очутился в руках Литовчака.

– Фриц?

– Найн, найн, Ганс! – лепетал опешивший немец.

Лейтенант расхохотался и швырнул его так, что Ганс уже не поднялся. По завязавшемуся справа бою Литовчак понял: там Филиппов. Нараставший гул во всех очагах вражеской обороны радовал лейтенанта – значит, каждая группа действует по его воле.

Лейтенант Литовчак уверенно управлял боем. Стремительный удар по самым чувствительным местам парализовал немецкую оборону. Немцы пытались столкнуть десантников в море, но это не удавалось. Захватив рубеж, контролирующей важную коммуникацию, Литовчак дал возможность двинуться основным силам.

Одновременно командир отряда принял новое решение. Надежно укрепившись, Литовчак с группой автоматчиков прорвался в тыл и с налёта разгромил штаб укрепленного района. Немецкие офицеры даже не

успели надеть мундиры, как были уничтожены и частью пленены.

Шесть суток стоял здесь, на этом рубеже, Литовчак, пока операция не была блестяще завершена. Двое убитых и восемнадцать раненых – потери всей группы, ворвавшейся в пасть зверя...”

А вот как вспоминает о деду очевидец тех событий В.Кухар в своей статье “Посланці “Вогняної землі”” в газете “Патріот Батьківщини” от 5 сентября 1965 года: “... Не відставали від друзів і багатирі роти Бориса Литовчака. Як леви крізь вогонь і смерть рвалися вони до окопів противника. Не було сили, що змогла б зупинити їх натиск.

Ранок розірвав свинцеві хмари. Перед очима десантників стало поле бою: тисячі трупів вкривали землю. Завдання було виконано, плацдарм завойовано.

Фашистське командування кинуло проти сміливців три дивізії, танки, літаки, артилерію. Тридцять сім днів і ночей горіло все навкруги. Тому і назвали цю землю “вогняною”...”

После войны дед продолжил службу в рядах Вооруженных сил СССР, служил и во Владивостоке, и на Сахалине, и в Хабаровске, многое пришлось по-

видать, но ничего не страшно и ничто не трудно, если ты знаешь, что за тобой – надёжный тыл. Будучи ещё молодым лейтенантом, он познакомился с хрупкой санитаркой Олюшкой, которая добровольно приехала из Архангельска в Туапсе помогать раненым бойцам. И тут всё закружилось как в фильмах про фронтовую любовь, и сколько бы героев-орденоносцев не сваталось, а кучерявый Борюшка был ей всех милей. Прожили они в любви и согласии всю жизнь, и было у них четверо дочерей, пять внуков и трое правнуков.

“Покой нам только снится”, – обычно говорят о таких людях, как мой дед. После выхода на пенсию Борис Митрофанович переехал поближе к отчему дому, в г.Прилуки Черниговской области, где сразу же приступил к общественной деятельности, став заведующим отделом культуры райисполкома, лектором райкома и секретарём общества книголюбов. Он был одним из первых организаторов ветеранского движения в районе, возглавлял районный совет ветеранов на протяжении 10 лет. Большое внимание дед уделял патристическому воспитанию молодёжи. Даже будучи в преклонном возрасте, когда уже без палочки стало тяжело передвигаться, он продолжал встречаться с призывниками, школьниками, учащимися техникумов и училищ. Ни одно празднование годовщины Победы в Прилуках не обходилось без бравого дедушки с шевченковскими усами.

Много лет прошло с той поры, как деда не стало. И хотелось бы расспросить о многом, да, жаль, уже не у кого. Только сейчас я понял, как много потерял, какой пласт героического прошлого наших близких остался под завесой прошлого.

И в завершении хочу процитировать слова своего деда, опубликованные в статье “Под натиском осатаневшего врага” в газете “Чесне слово” в мае 1998 года: “Рождённые после войны, гордитесь своими отцами и дедушками, отстоявшими за Вас Родину. Они шли в бой с твёрдой верой в правоту великой цели, проявляя исключительное бесстрашие, храбрость и военное мастерство. Их подвиг во имя Отчизны был нормой их жизни. Пусть вечно пылает огонь на могилах павших солдат, пламя которого напоминает нам о грозном пламени войны, унесшем миллионы жизней, но осветившем нашу свободу”.

**Мирослав Баженов.
м.Херсон.**

ВИСОКОТОЧНА ЗБРОЯ

DARPA опублікувало відеозапис випробувань керованої кулі

Минув лише рік, як Американське оборонне дослідницьке агентство DARPA почало дослідження зі створення снайперського комплексу нового покоління, що стріляє кулею, траєкторію польоту якої можна корегувати, як нещодавно агентство опублікувало відеозапис його випробувань. Куля EXACTO калібру 12,7 міліметра здатна з високою точністю вражати рухомі цілі, що рухаються зі змінною швидкістю.

Корегована за допомогою оптичної системи наведення і аеродинамічних рулів куля снайперського комплексу EXACTO (EXtreme Accuracy Tasked Ordnance) є першою спробою у світі створити керований боєприпас до стрілецької зброї. Система управління дозволяє контролювати рух цілі і політ кулі в реальному часі, забезпечуючи зміну траєкторії кулі під час польоту. Подібний боєприпас забезпечує близьку до соток відсоткової ймовірності ураження рухомої

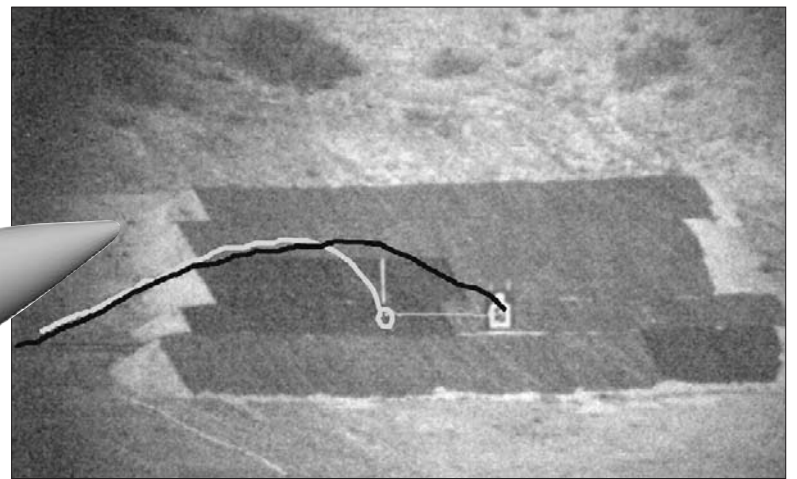
цілі, в тому числі, якщо вона рухається із прискоренням або, навпаки, уповільнюється, а також дозволяє компенсувати вплив метеорологічних чинників на траєкторію польоту кулі.

Варто зазначити, що до випробувань комплексу залучали не лише професійних снайперів, а й невідготовлених стрільців. І навіть дилетанти у снайперській справі із легкістю знищували рухомі об'єкти. Досвід-

чені ж стрілки вражали активно маневруючі цілі у складних метеороумовах. Із викладеного відео видно, що стрільба ведеться із явним випередженням. При цьому, неозброєним оком видно як система управління коригує напрямку руху кулі на кінцевому відрізьку траєкторії польоту.

Випробування цієї технології провадяться з 2014 року, при цьому у DARPA не розкривають характеристик перспективного снайперського комплексу. Втім, на думку окре-

мих експертів, перспективна зброя буде гладкоствольною, що знизить планку технічних вимог до конструкції самої кулі. З іншого боку, таке рішення істотно вплине на її початкову швидкість, що додасть розробникам масу інших проблем. Однак із ними можна впоратись за рахунок використання пороху нового покоління та системи управління, що забезпечать високу початкову швидкість, більшу дальність польоту та дозволять за-стабілізувати кулю на траєкторії польоту.

ПЕРЕОЗБРОЄННЯ

Mi-17 міняють на Black Hawk

ВПС Словаччини куплять дев'ять американських вертольотів Black Hawk для заміни застарілих вертольотів Mi-17 радянського виробництва. Як заявив представник словацького військового відомства Мартін Камбалік, рішення про зменшення залежності від Росії було прийнято відразу після початку конфлікту в Україні.

Посадовець пояснює, що загострення воєнно-політичної ситуації у східній Європі змушує чимало країн регіону збільшувати витрати на оборону і у виборі нових озброєнь дивитися у бік західних постачальників зброї. Словаччина зараз витрачає на оборонні потреби близько 1 відсотка ВВП, але вже до 2020 року планує збільшити цю частку до 1,6 відсотка.

Загалом, у період 2016-2017 років планують замінити 10 вертольотів Mi-17 в транспортно-десантному та пошуково-рятувальному варіантах. Ці машини отримані Чехословаччиною в 1988 році і передані Словаччині внаслідок розділу чехословацького військового майна. Вартість угоди із заміни їх на Black Hawk складе 261 млн євро.

Варто зазначити, що ще кілька років тому Словаччина виношувала плани щодо модернізації Mi-17 на російських підприємствах. Це б дало змогу залишити вертольоти у бойовому складі щонайменше на 10 років. Однак і в Словаччині до такого варіанта ставляться вже досить обережно, та й нінішні санкції Євросоюзу не дозволяють цього зробити. Відтак, машини будуть списані в найближчі два роки.

Зменшуючи збройну залежність від Росії, Словаччина також розглядає можливість зняття з озброєння шести винищувачів MiG-29, придбаних в 1995 році. Натомість тут планують закупити 8-12 шведських літаків JAS 39 Gripen.

НА ПІВНІЧНИХ РУБЕЖАХ

“Протичовнові” навчання

Кораблі та авіація НАТО розпочали “протичовнові” навчання поблизу узбережжя Норвегії, які триватимуть до 13 травня. Загалом у них беруть участь 5000 військовослужбовців НАТО. Про це повідомляє агентство AFP.

Основна тематика маневрів – боротьба з підводними човнами супротивника. Для вирішення поставлених завдань будуть задіяні понад десять бойових кораблів і підводних човнів, а також літаки і вертольоти. Як підкреслив офіційний представник Збройних сил Норвегії Бріньяр Стордаль, навчання були заплановані давно і напряму не пов'язані з останніми

інцидентами навколо підводних човнів біля берегів Фінляндії та Швеції. Нагадаємо, Військово-морський флот Фінляндії виявив 27 квітня в територіальних водах країни підозрілий “підводний об'єкт”. Фінська сторона зробила попереджувальний постріл. Подібна ситуація сталася в Швеції в жовтні 2014 року. Тоді шведські військові так і не змогли знайти порушника.

РЕАКЦІЯ НА ЗАГРОЗУ

Фінляндія готує резервістів

Як повідомляють фінські ЗМІ, 900 тисячам резервістів Сил оборони Фінляндії у віці від 20 до 60 років будуть надіслані письмові повідомлення.

У них міститимуться інструкції про те, як потрібно діяти на випадок кризової ситуації. Тобто кожен резервіст знатиме, до якої частини та на яку посаду він має прибути в разі оголошення загальної мобілізації. У листі резервісту буде також запропоновано повідомити владу про своє фактичне місцезнаходження, стан здоров'я та професійні навички.

Одночасно з 27 квітня фінське Мініборони запустило телевізійні звернення до резервістів із нагадуванням про те, що призов на військову службу та служба у резерві є важливими чинниками обороноздатності Фінляндії. Минулого місяця міністр оборони Фінляндії підкреслював, що ця кампанія не має нічого спільного ні з відносинами країни з Росією, ні з кризою в Україні. Вона була запланована ще у 2013 році, відповідно до рекомендацій оборонного огляду 2010 року.

НАВЧАННЯ НАТО — Перші стрільби в Естонії

Танкісти американської 3-ї піхотної дивізії, які зараз тимчасово дислокуються в Естонії, здійснили перші бойові стрільби на Центральному полігоні країни. Про це повідомила прес-служба Сил оборони Естонії. У них брали участь три танки M1A2 Abrams, які стріляли як з ходу, так і коротких зупинок. Стрільби проходять в рамках проведення серії спільних навчань із підрозділами країн-союзниць по НАТО.

Танковий взвод зі складу 3-ї піхотної дивізії знаходиться в Естонії з середини березня. Разом із 150-ма американськими десантниками 173-ї повітрянодесантної бригади вони візьмуть участь у спільних масштабних навчаннях, які ось-ось мають розпочатися. До виконання завдань в рамках Siil-2015 загалом планують задіяти близько 13 тисяч військовослужбовців і резервістів.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

6 – 17 травня

6 травня 1960 р. народився військовий льотчик заступник командувача ПС ЗС Країни (2004-2005 рр.) Л.П.Кисельов.

11 травня 1931 р. швейцарський фізик Огюст Пікар здійснив політ у стратосферу, піднявшись в герметичній капсулі на висоту 15281 м. У наступному році він перевершив власний рекорд, піднявшись на висоту 16201 м. Побито цей рекорд три роки потому американцями капітанами Орвіллом Андерсеном і Альбертом Стівенсоном, які в небі над південною Дакотою досягли висоти 22066 м.

11 травня 1955 р. народився начальник військ зв'язку та інформаційних систем – заступник начальника штабу Командування ПС ЗС України О.І.Кушнір.

11 травня 1983 р. на вертольоті Ка-32 встановлено рекорд швидкопідйомності – 6,4 км за 4 хв 46 с та досягнуто максимальної висоти в горизонтальному польоті – 6552 м.

12 травня 1936 р. перший політ здійснив німецький важкий двомоторний винищувач Messerschmitt Bf.110. Через нездатність використання за прямим призначенням був перекаваліфікований в винищувач-бомбардувальник і нічний винищувач.

12 травня 1960 р. у США Дж.Е.Уокер на ракетоплані X-15 вперше у світі в три рази перевищив швидкість звуку – 3397 км/год (M = 3,19).

13 травня 1940 р. перший політ здійснив дослідний вертоліт фірми конструктора Ігоря Сікорського Vought-Sikorsky VS-300 (S-46).

13 травня 1940 р. відбувся перший політ американського експериментального палубного винищувача Bell XFL-1 Airabonita.

13 травня 1940 р. у небо вперше піднявся британський патрульний літак дальньої дії General Aircraft GAL.38.

13 травня 1948 р. відбувся перший політ легкого багатоцільового транспортно-літака Percival P.50 Prince (Великобританія).

13 травня 1980 р. відбувся перший політ сільськогосподарського літака Ан-3 конструкції ОКБ О.К.Антонова.

13 травня 1989 р. літак Ан-225 "Мрія" перевіз космічний корабель багатозаповненого використання "Буран" з міста Жуковський на космодром Байконур.

14 травня 1914 р. відбувся перший політ поплавкового варіанта літака "Ілля Муромець" І.І.Сікорського.

14 травня 1929 р. у Парижі відкрився Перший міжнародний конгрес з санитарної авіації.

14 травня 1939 р. у небо вперше злетів перший британський чотири-моторний бомбардувальник, прийнятий на озброєння Королівських ВПС під час Другої світової війни Short Stirling.

14 травня 1940 р. відбувся перший політ дальнього бомбардувальника ДБ-240 (прототип Ер-2) ДКБ В.Г.Єрмолаєва.

14 травня 1951 р. здійснено перше в світі катапультивання в скафандрі, Ю.О.Гарнаєв (з Ту-12).

14 травня 1954 р. народився перший редактор газети "Крила України" С.Б.Свенцицький.

14 травня 1965 р. з борту стратегічного бомбардувальника Xian H-6 (Ту-16) скинуто першу китайську атомну бомбу.

14 травня 1982 р. 16 жіночих світових рекордів встановлено на літаку Ан-24, екіпаж М.Л.Попович.

15 травня 1918 р. поштовий департамент США почав регулярні поштові перевезення з Нью-Йорка до Вашингтона. Пошта перевозилася на 6 армійських літаках Curtiss JN-4 Jenny. Перший літак у Вашингтоні зустрів особисто президент США Вудро Вільсон.

15 травня 1926 р. у конструкторському бюро "Укрповітрошляху" завершено проект літака К-2.

15 травня 1930 р. на літаку з'явилася перша стюардеса. Колишня медсестра Еллен Черч першою приступила до обслуговування пасажирів лайнера Boeing 80 авіакомпанії Boeing Air Transport.

15 травня 1941 р. відбувся перший політ британського експериментального винищувача Gloster E.28/39 – першого англійського літака з ТРД W.1 англійської фірми "Брітш-Томсон-Хуостон", льотчик-випробувач П.Е.Дж.Сейер.

15 травня 1946 р. відбувся перший політ літака de Havilland DH 108 "Swallow", який був спроектований і побудований головним чином для дослідження проблеми стійкості і керуваності літаків із стрілоподібним крилом.

16 травня 1930 р. відбувся перший політ рекордного французького літака фірми Bleriot Bl-110 Joseph Le Vrix.

16 травня 1953 р. перший політ здійснив британський серійний білазвучковий винищувач-бомбардувальник Hawker Siddeley "Hunter" F.Mk 1.

16 травня 1965 р. здійснено запуск на навколосезну орбіту наукового супутника "Протон".

17 травня 1975 р. три світові рекорди швидкопідйомності на висоту 25-35 км на Е-266М (МіГ-25) встановили О.В.Федотов і П.М.Остапенко.

Битва за Донбасс кримського татарина Решидова

Кримско-татарський народ уже не вперше в своїй історії терпить лишения і беди со сторони "большого брата", таким себе считали на протязенні многих веков хозяева Кремля. Сегодня тысячи крымских татар воюют в составе подразделений украинских войск в зоне проведения антитеррористической операции или возят на передовую помощь бойцам в качестве волонтеров, а десятки тысяч вынуждены были покинуть Родину, переехав из временно оккупированного Крыма на материковую Украину. Свободолюбие этого народа известно давно. Всем знакомо имя отважного аса Великой Отечественной войны, дважды Героя Советского Союза кримського татарина Амет-Хана Султана, но мало кто знает, что среди сыновей кримсько-татарского народа были и другие Герои Советского Союза, включая лётчиков...

В числе тех крымских татар, которые в годы Великой Отечественной войны были удостоены высшей правительственной награды, звания Героя Советского Союза, был и лётчик Абдураим Решидов. Родившийся в 1912 году в кримсько-татарском селе Мамашай неподалёку от Севастополя, уже после 5 класса он начал свою трудовую деятельность в авиамастерских Качинской военной авиационной школы пилотов. Спустя три года окончил школу гражданской авиации в Симферополе, затем был зачислен курсантом Луганской школы военных пилотов, а спустя полгода переведен в Одесскую военную авиационную школу лётчиков.

Перед войной лётчик Решидов служил в Харькове, в 10-й армейской разведывательной эскадрилье и 14-м корпусном авиационном отряде, а вскоре прошёл обучение на курсах усовершенствования командного состава ВВС и был направлен в 160-й резервный авиационный полк. С июня 1940 года он – старший лётчик 5-го скоростного бомбардировочного авиационного полка. В этой должности Абдураим и встретил войну.

На фронте Решидов – с первых дней войны. В составе 21-й смешанной авиационной дивизии ВВС Южного фронта он наносил бомбовые удары по стратегическим объектам и скоплениям войск противника, совершал разведывательные вылеты.

21 июля 1941 года в районе Ямоль-Сороки он открыл пулемётный огонь по скоплению живой силы противника, в результате чего было уничтожено семнадцать автомашин и около батальона живой силы врага. Спустя шесть дней на бреющем полёте пулемётным огнём он уничтожил до десяти автомашин и 50-60 человек сил противника.

А потом были воздушные бои над Донбассом. 20 октября 1941 года Абдураим выполнял разведывательный вылет по району Буденовка – Мариуполь – Осипенко – Волноваха. Во время бомбометания скопления войск противника в Волновахе на низкой высоте его самолёт был подбит огнём зенитной артиллерии. На горящем самолёте старший лейтенант Решидов сумел пролететь 120 километров и произвёл посадку на своей территории.

Вскоре за успешное выполнение боевых заданий отважный лётчик Абдураим Решидов был награжден орденами Ленина и Красного Знамени. В мае 1942 года в составе 219-й бомбардировочной авиационной дивизии 4-й воздушной армии Решидов вёл боевые действия на Южном,

Северокавказском и Закавказском фронтах. 19 мая 1942 года при бомбардировке аэродрома Константиновка (Донецкая область) уничтожил восемнадцать самолётов противника. На следующий день сбил тот же аэродром и уничтожил ещё двадцать два самолёта.

В составе 5-й воздушной армии 2-го Украинского фронта Решидов участвовал в битве за Днепр, в Кировоградской, Корсунь-Шевченковской, Уманско-Ботошанской наступательных операциях. 17 декабря 1943 года, выполняя боевое задание, уничтожил три орудия и разрушил шесть домов – укрепленных огневых точек противника в селе Братолюбовка.

17 июля 1944 года Решидов бомбовым ударом уничтожил до десяти автомашин и танков в населенном пункте Плугов. Спустя три месяца Абдураим Решидов был назначен заместителем командира 162-го гвардейского бомбардировочного авиационного полка.

16 января 1945 года, будучи заместителем командира группы из трех пятаков самолетов, Решидов бомбардировал скопление эшелонов на железнодорожной станции Скарижско-Каменна. Победу Абдураим встретил в небе над Чехословакией. А всего за годы войны он совершил 222 боевых вылета.

27 июня 1945 года за образцовое выполнение заданий командования и проявленные при этом мужество и героизм, гвардии майору Решидову Абдураиму Измайловичу было присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и ме-

дали "Золотая Звезда".

В 1958 году подполковник Абдураим Решидов уволился в запас.

Однако советские энциклопедии тщательно скрывали тот постыдный факт, что Герой Советского Союза, орденносец Абдураим Решидов – как и другие его соотечественники – крымские татары, в том числе участники войны, руководители партизанского движения – многие годы не имел права жить на Родине.

Человек гордый и очень справедливый, Решидов не мог мириться со столь вопиющей несправедливостью.

4 ноября 1967 года, доведённый до отчаяния, он направил телеграмму в адрес главного маршала авиации Константина Вершинина: "За бездушное отношение к моей судьбе как к бывшему офицеру-лётчику со стороны партийных и советских органов, властей города Симферополя... в связи с отказом в удовлетворении жилищной просьбы, 6-7 ноября 1967 года кончаю жизнь самоубийством. Герой Советского Союза Решидов".

Уже спустя два дня в спецсообщении председателя КГБ при Совете Министров УССР Виталия Никитченко говорилось: "Местными органами предприняты необходимые меры, предотвращающие возможные действия или провокации со стороны Решидова. КГБ считал бы целесообразным после празднования 50-летия Великой Октябрьской революции рассмотреть вопрос о партийности Решидова, а также опубликовать статью, разоблачающую его действия".

Квартиру в Симферополе Герой Советского Союза Решидов всё-таки получил, однако категорически не смирился с тем, что его народ по-прежнему не мог жить на Родине.

"Активно поддерживающий "автономистов" Герой Советского Союза Решидов Абдураим практически превратил предоставленную ему квартиру в Симферополе в место сборищ татар. В беседах с ними ведет подстрекательскую работу, агитируя за массовое возвращение татар в Крым", – сообщалось в информации КГБ СССР в 1972 году.

Абдураим Решидов скончался 24 октября 1984 года в Симферополе. До начала массового возвращения на Родину своих соотечественников, крымских татар, он не дожид совсем немного.

Похоронен он был с большими почестями – собственно, как и подобает герою...

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

Ломаченко захистив титул чемпіона світу

2 травня у Лас-Вегасі Василь Ломаченко захистив титул чемпіона світу у напівлегкій вазі за версією WBO, побивши пуерториканця Гамальєра Родрігеса. Добровільний захист нашого "HI-Tech" відбувся в андеркарті "поєдинку століття" Флойд Мейвезер – Менні Пакьяо.

Зазначимо, що Родрігес був першим номером рейтингу WBO, до нього аж чотири суперники відмовилися битися з українцем.

Для Василя це – п'ятий бій на професійному ринзі і четверта перемога. Єдиної поразки Ломаченко зазнав у першому чемпіонському бою проти Орlando Салідо, який завершився неоднозначною перемогою останнього.

ФЕХТУВАННЯ

Українські шаблїстки – другі на етапі Кубка світу в Пекіні

У столиці Китаю закінчився етап Кубка світу в жіночій шаблі, який за допомогою командних виступів приніс Україні другу медаль, повідомляє УНН з посиланням на сторінку НОК України в Facebook.

Після бронзи Ольги Харлан в особистому залюку, найкраща спортсменка України разом з колегами здобула срібло в командних змаганнях. Колегами О.Харлан виступили такі спортсменки, як А.Комашук, О.Жовнір та О.Кравецька.

Українки дуже впевнено обійшли команди Німеччини (45-29) і Японії (45-13), а в півфіналі розгромили діючих чемпіонів світу та першого номера командного рейтингу американок з рахунком 45:27. У фіналі збірна України зустрілася з французженками, фіналістками чемпіонату світу-2014. Це був найскладніший матч для обох команд, але в підсумку Франція виявилася сильнішою 45:40.

Нагадаємо, що для шаблїсток це другий найкращий результат з початку року після перемоги на етапі Кубка світу в Афінах – у столиці Греції в команді фехтував той же склад, що і в Пекіні.

АВТОСПОРТ

Український гонщик вперше виграв Porsche Carrera Cup France

Український пілот команди Tsunami RT Олександр Гайдай став першим українським пілотом, який виграв гонку Porsche Carrera Cup в абсолютному залюку.

Другий етап Porsche Carrera Cup France 2015 року відбувся 1-3 травня в Ле-Мані на малому гоночному кільці Bugatti Circuit.

Українець перевершував у швидкості своїх суперників у Дивізіоні В, також стрімко наздоганяв фаворитів вищого дивізіону.

Гайдай зміг зберегти своє лідерство і відірвався від другого призера, Мат'є Жаміне, на 20 секунд.

Цей результат дозволив Гайдаю стати першим в історії українцем, який виграв гонку Porsche Carrera Cup в абсолютному залюку.

Перша ракетка України заробила 2040 залюкових балів і піднялася з 25-го на 21-е місце, що є другим показником за всю історію незалежної України.

Кращою поки залишається Олена Бондаренко (19-а позиція). Нагадаємо, що рекордом Наталії Медведєвої було 23-є місце у світовій класифікації WTA.

Щодо інших представниць України, то Леся Цуренко на цьому тижні опустилася на 59-й рядок (-2), а Катерина

на Козлова – на 103 (-2). Марина Заневська займає 132-е місце (-1), а Катерина Бондаренко – 139 (+1).

Кращими серед українок у парному розряді є Ольга Савчук (61), Людмила Кіченюк (62) і Надія Кіченюк (73).

Додамо, що Еліна Світоліна на цьому тижні поставила особистий рекорд і в парному рейтингу – 108 позиція.

ТЕНІС

Світоліна обновила особистий рекорд у рейтингу WTA

4 травня завдяки завойованому минулого тижня титулу WTA в Марракеші, харків'янка Еліна Світоліна встановила особистий рекорд в новому рейтингу WTA, повідомляє УНН з посиланням на Тенісний портал України.

НАШІ В ЛІБЕРІЇ

У Республіці Ліберія пройшли змагання з волейболу серед команд національних континентів, особливий склад яких під егідою ООН виконує миротворчі завдання в цій західноафриканській країні.

В турнірі взяли участь шість команд, нашу державу представляли відразу дві команди – 56-го овз ЗС України та миротворчого персоналу МВС України. У ході запеклої боротьби перше місце виборола команда нігерійського миротворчого контингенту, друге – миротворці з Пакистану, третє місце посіла команда 56-го овз.

Говорячи про результати ігри, капітан волейбольної команди

Українські миротворці – бронзові призери турніру з волейболу

підполковник Олег Поліщук зазначає, що фактично кілька м'ячів відділило команду від участі у

боротьби за перше місце. Баталії з волейболістами із Пакистану завершилися 25:23 та 25:22.

– У скарбничці нашої команди є перемоги над збірною пакистанського контингенту з волейболу, – розповідає Олег Поліщук, – що правда, тоді це були товариські зустрічі. А загалом фізичній підготовці у загоні приділяється чимало уваги. Доволі часто, в рамках організації дозволяється особового складу, проводяться різноманітні турніри між підрозділами загону з ігрових видів спорту – волейбол, футбол, настільний теніс тощо. За результатами їх проведення ми і підбирали збірні команди загону.

Варто зазначити, що цього ж дня в районі Міжнародного аеропорту PIA, також за участі представників миротворчих підрозділів національних контингентів Місії

ООН у Ліберії, проводився марафонський забіг на 4 милі. З-поміж більш як 150 учасників у п'ятірки найкращих – українець. Старший авіаційний технік ІАС загону старший лейтенант Микола Гендер подолав дистанцію за 27хв 25с.

– Змагання такого рівня поглиблюють товариські стосунки між військовослужбовцями національних контингентів, що безперечно позитивно вплине на якість виконання спільних миротворчих завдань Місії ООН у Ліберії, – коментуючи перемоги військовослужбовців загону, зауважив командир національного контингенту військовий льотчик першого класу полковник Петро Пліс.

Сергій Фурдик.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071 ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 9260 Зам. № 152217.
Перший редактор Сергій Свенцицький

Вони воювали за Україну!

Як символ єднання країни: ветеран Радянської армії та ветеран Української повстанської армії тиснуть один одному руки.

Іван Залужний, 1918 р.н., пройшов усю війну, кавалер ордена Бойового Червоного Прапора, орденів Вітчизняної війни та Червоної Зірки. Поховав онука, лейтенанта Нацгвардії, який загинув від рук терористів в зоні АТО.

Степан Петраш з Калуша, 88 років, воював в УПА, спочатку з німцями, потім – з Радянською армією, відсидів 10 років у радянських таборих.

A crossword puzzle grid with various clues and images of military figures. Clues include: 'Перший президент України', 'Злакова культура', 'Естонський оперний співак', 'Головна артерія', 'Гірський хребет у Японії', 'Гірський хребет у Японії', 'Сорт винограду', 'Легендарний шведський гурт', 'Судно для морських подорожей', 'Жіноче ім'я', 'Опоненти більшовиків', 'Вітчизняний тижневик', 'Чоловіче ім'я', 'Радянський бомбардувальник', 'Штат у США', 'Міфічний ватажок аргонів', 'Житло горців Кавказу', 'Англійський письменник', 'Річка у Франції', 'Технологія літака-невидимки', 'Мінерал, використ. як кошт. камінь', 'Марка вертольота', 'Геометрична фігура', 'Полководець українця', 'Дугоподібне склепіння', 'Смуга хвойних лісів', 'Український філософ і письменник', 'Каторжник (заст.)', 'Корінне населення Криму', 'Помилка через неувважність', 'Південна вічнозелена рослина', 'Виноградний регіон у Швейцарії', 'Польський письменник', 'Солодка картопля', 'Одиничний вектор', 'Жіноче ім'я', 'Кормова частина палуби', 'Видатний німецький фізик', 'Вхід до транспортно-літака', 'Японські шашки', 'Місто в Україні', 'Візок для довгої дороги', 'Дитяча інфекційна хвороба', 'Стайня для коней (діалект)', 'Британський співак', 'Легендарний боксер', 'Глибока крута западина', 'Поле', 'Стиль популярної музики', 'Країна Близького Сходу', 'Благодійництво', 'Надводна скеля', 'Іспанський складний ніж', 'Народ в Африці', 'Мапа', 'Пірат', 'Опале відмерле листя', 'Літературно-слов'ян. абетки'.

Сергій Лойко: “У моїх статтях і фотографіях – просто факти, те, що я бачив на власні очі”

Кореспондент The Los Angeles Times Сергій Лойко і його колега Керол Вільямс отримали престижну американську нагороду The Bob Considine Award за серію репортажів “Україна: нація, розірвана на частини” (Ukraine: A Nation Torn Apart), які були опубліковані у газеті у 2014 році. Нагородження відбулось 30 квітня у рамках 76-ї щорічної премії Клубу зарубіжної преси США. Про це йдеться у повідомленні на офіційному сайті клубу. Ця премія вручається з 1975 року за висвітлення міжнародних проблем.

“Репортаж The Los Angeles Times з приводу українського конфлікту виділився серед інших своєю силою, достовірністю, оригінальністю, глибиною і тонкістю інтерпретації, його стилем, який чіпляє і перетворює кожен історію в захоплюючий матеріал. Інтимність деталей – розбите скло терміналу аеропорту, “магічний” шолом, дірка від кулі, описана до останнього міліметра, міні-автобус з “пекла” – поєднана з точним аналізом того, як економічні фактори порушили течію повсякденного життя людей. Сміливість репортера дозволила нам побачити місця, яких ми ніколи раніше не бачили”, – йдеться у констатуючій частині премії Сергія Лойко і Керол Вільямс.

танками і ракетами, куплених в сусідньому військоторзі. Я пишаюся тим, що я став тим росіянином, який отримує цю престижну американську нагороду саме за статтю про Україну. Я намагався, як міг, писати і знімати правду про цю війну. Вона і в мене забрала найближчу людину. Я розумію, що в Росії 86% можуть вважати мене брехуном і ворогом, але вони потім все одно самі все зрозуміють і дізнаються, як вже було в 1955 і в 1991 роках. Росія ходить по колу. Я дуже люблю свою Батьківщину – Росію і бажаю їй добра. У моїх статтях і фотографіях – просто факти, те, що я бачив на власні очі. У них немає висновків. Нехай кожен робить їх сам”.

Сергій Лойко так прокоментував своє нагородження в ефірі “Ехо Москви”:

Зазначимо, що, 23 квітня Сергій Лойко особисто відкрив у Києві виставку своїх вражаючих фо-

“Я вважаю, що російські журналісти в першу чергу могли б якщо не зупинити війну, то спробувати не розпалювати її пожежу постійною, м'яко кажучи, неправдою у всіх газетах і на всіх телеканалах. В Україні не було ніяких причин для такої жажливої війни. Я там провів весь рік, був по обидві сторони конфлікту, і моя думка така: ніхто народу Криму і Донбасу не погрожував, крім Гіркиних, Бородаєв і Безлерів, озброєних

тографій “Пекельний аеропорт”, присвячену захисникам Донецького аеропорту. На огляд було виставлено понад 50 фотографій. Після закінчення виставки, 4 травня, відбувся благодійний аукціон з продажу фотографій, а отримані кошти пішли на лікування українських військовослужбовців. Також виставка проходила з 27 по 29 березня у Миколаєві, а раніше, у лютому-березні, – у Харкові. *Наталія Ярмілко. “Крила України”.*

Крило України ПЕРЕДПЛАТА Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2015 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 41 Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників). Вартість передплати на 2015 рік: 142 грн 32 коп. – на 6 міс.; 23 грн 72 коп. – на 1 міс. 71 грн 16 коп. – на 3 міс.;